

Yaz kültür sanatla geçiyor

» Kadıköy Belediyesi'nin düzenlediği ve desteklediği tiyatrodan müziğe, çocuk oyunlarından konserlere uzanan kültür sanat programları devam ediyor. Özgürlük Parkı Sanat Günleri, Uluslararası Kalamış Yaz Festivali ve Mahallemde Çocuk Tiyatrosu, farklı yaş gruplarını sanatla buluşturuyor ● Sayfa 7,10 ve 11'de

Gönüllüler afetlere hazırlanıyor

» Kadıköy Belediyesi'nin 21 mahallede yürüttüğü Afet Gönüllüsü Projesi kapsamında yurttaşlara afet bilinci, ilk yardım ve hafif arama kurtarma eğitimleri veriliyor. Projeye mahallelerin risk ve kapasite haritaları çıkarılırken, afet sonrası ilk saatlerde görev alacak eğitimli ekipler oluşturuluyor ● Sayfa 3'te

1,1 milyon kişi borç batağında

» TBB Risk Merkezi verilerine göre yılın ilk altı ayında 1 milyon 116 bin 836 kişi kredi veya kredi kartı borcunu ödeyemediği için yasal takibe düştü. Tasfiye olunacak krediler bir yılda yüzde 78 artarak 961 milyar liraya ulaştı ● Sayfa 9'da

Göklerden gelen kararlar ve zaferlerin ahlaki ikilemleri

DENİZ ÇAKMAK 7'DE

The Odyssey: Bir filminden ötesi...

UĞUR VARDAN 11'DE

Gül bahçelerinde

BERKEN DÖNER 16'DA

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar - 379

ROGER ZELAZNY 5'TE

Asırlık bir İstanbul kitabı

Cumhuriyet'in 100 yıllık İstanbul'u tek ciltte buluştu. "Yüzyılın İstanbul'u", 44 yazarın katkısıyla kentin son bir asrını tarihten sanata, ekonomiden gündelik yaşama uzanan geniş bir perspektifle kayıt altına alıyor ● Sayfa 4'te

El emeği ürünler Bahariye'de

Kadın emeğini görünür kılmak amacıyla çalışmalarını sürdüren Potlaç, yaz döneminde Bahariye'deki yeni adresinde. Takıdan dekorasyon ürünlerine, amigurumiden el sanatlarına kadar birçok ürünün yer aldığı pazar 300'ün üzerinde kadın üreticiyi ağırlıyor. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, pazarın kadın emeğini görünür kılan ve dayanışmayı güçlendiren bir buluşma noktası olduğunu belirterek "Tüm komşularıma pazarı ziyaret etmelerini öneriyorum." dedi ● Sayfa 2'de

Bağırsak kanserinde artış tedirgin ediyor!

» Fiziksel ve psikolojik sağlık açısından bağırsaklar hayati önem taşıyor. 50 yaş ve üzerindeki kişilerde sık görülen bağırsak kanserinin daha gençlerde görülme başlanması kaygı uyandırıyor. Gastroenteroloji Cerrahisi Uzmanı Doç. Dr. Mürşit Dincer'e kanser görülme yaşının düşmesinin altında yatan nedenleri sorduk ● Sayfa 13'te

Dövmenin bedeli emek

» Kadıköy'de dövme sanatçısı Eda Alçın, ayda bir ya da iki dövmesini para karşılığı değil, takasla yapıyor. Dövmeleminin bir bölümünü başka insanların ürün ve hizmetleriyle takas eden Alçın, "Para her zaman tek değişim aracı olmak zorunda değil" diyor ● Sayfa 14'te

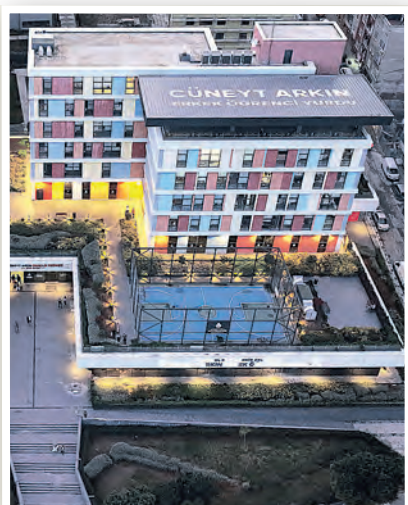
Sanatçının veda sergisi...

Bir süre önce hayatını kaybeden Merve Dünder'in yaşarken hazırladığı son sergisi Deftere Düşen Sabah Işığı, sanatçının sabahın erken saatlerinde doldurmaya başladığı defterlerine ve yürüyüşlerine referans veriyor ● Sayfa 8'de

Üniversiteliler için İBB yurt başvuruları başladı

İBB'nin yükseköğrenim öğrenci yurtlarında yeni dönem başvuruları başladı. Öğrenciler 25 Ağustos'a kadar başvuru yapabilecek, yurtlarda konaklama 14 Eylül'de başlayacak ● Sayfa 10'da

Potlaç ziyaretçilerini bekliyor

POTLAÇ'A NASIL BAŞVURULUR?

Kadıköy'de ikamet eden ve el emeği ürünler üreten kadınlar, Potlaç Kadın Kooperatifi'ne üye olarak etkinliklere katılabilir ve ürünlerini satışa sunabilir. Kooperatife üyelikte aidat ücreti bulunmuyor. Başvuru için gerekli belgelerin hazırlanmasının ardından üyelik işlemleri Feneryolu Atıksız Yaşam Pazarı'nda bulunan Potlaç dükkanından gerçekleştirilebilir. Detaylı bilgiye Potlaç'ın resmi internet sitesinden ulaşılabilir.

Kadıköy Belediyesi'nin kadın dayanışmasını büyüten projesi Potlaç, Bahariye'deki yeni alanında yüzlerce kadın üreticinin el emeğini binlerce ziyaretçiyle buluşturmayı sürdürüyor

üreticilerin deneyimleri, projenin üretim süreçlerine ve ekonomik hayata katılım açısından taşıdığı önemi de ortaya koyuyor. Kimi pandemi döneminde hobi olarak başladığı takı tasarımını Potlaç sayesinde daha geniş kitlelere ulaştırırken, kimi de el emeği ürünlerinden elde ettiği gelirle ev ekonomisine katkı sağlıyor.

Kadın üreticiler, Potlaç'ın kendilerine sadece ürünlerini sergileyebilecekleri bir satış alanı sunmadığını, aynı zamanda üretmeye devam etmeleri için motivasyon sağladığını ifade ediyor. Farklı alanlarda üretim yapan kadınlar; takı, çanta, örgü, lif ve çeşitli el sanatlarıyla hem kendi becerilerini geliştiriyor hem de emeklerini ekonomik değere dönüştürüyor.

Pazarın Bahariye gibi merkezi bir noktaya taşınması da üreticiler açısından önemli bir avantaj olarak değerlendiriliyor. Kadıköy'ün yoğun yaya trafiğine sahip bölgelerinden birinde yer alan pazar, kadınların el emeği ürünlerini daha geniş bir ziyaretçi kitlesiyle buluşturmasına olanak sağlıyor.

"DAYANIŞMAYI GÜÇLENDİRİYOR"

Potlaç Kadın Emeği Pazarı'nı ziyaretinde üreticilerle bir araya gelen Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağ, kadınların el emeği ürünlerinin yalnızca birer satış ürünü olmadığını, aynı zamanda üreticilerin emeğini ve hikâyesini taşıdığını ifade etti.

Kadıköylüleri kadın emeğine destek olmaya çağıran Köseadağ, pazarın yalnızca alışveriş yapılan bir alan değil, kadınların üretimlerini görünür kıldığı ve dayanışmayı güçlendirdiği bir buluşma noktası olduğunu vurguladı.

● Deniz Şimal TAŞAN

Kadıköy Belediyesi tarafından kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmesini desteklemek amacıyla hayata geçirilen Potlaç projesi, kadın emeğini görünür kılmaya ve üreticileri tüketicilerle buluşturmaya devam ediyor. Projenin önemli çalışmalarından biri olan Potlaç Kadın Emeği Pazarı, yaz döneminde yeni adresi Bahariye'de ziyaretçilerini ağırlıyor.

İlk kez 2016 yılında Moda Parkı'nda kurulan, daha sonra Feneryolu Atıksız Yaşam Pazarı'nda faaliyet gösteren Potlaç Kadın Emeği Pazarı, 30 Haziran'da Bahariye'deki yeni yerinde kapılarını açtı. Altıyol'da, Boğa'dan Bahariye yönüne ilerlerken ilk solda yer alan pazarda takıdan dekorasyon ürünlerine, örgü işlerinden amigurumi oyuncaklara, çantalar-dan çeşitli el sanatlarına kadar farklı ürünler satışa sunuluyor.

Her hafta değişen 23 katılımcının yer aldığı

Potlaç Kadın Emeği Pazarı, düzenli olarak 300'ün üzerinde kadın üreticiyi ağırlıyor. Bu sene 10. yaşını kutlayan Potlaç projesinin ise 2 bini aşkın üyesi bulunurken, bunların bin 280'i aktif olarak satış gerçekleştiriyor.

SADECE PAZAR DEĞİL, ÜRETİM VE ÖZGÜVEN ALANI

Potlaç'ta ürünlerini satışa sunan kadın üreticiler de yeni adresten ve projeye sağlanan destekten memnun. Potlaç'ta yer alan kadın

İBB Teknoloji Atölyeleri için başvurular başladı

İBB Teknoloji Atölyeleri'nde 2026-2027 eğitim döneminde eğitim alacak öğrencilerin belirlenmesi için düzenlenecek seçme sınavının başvuruları başladı

● Hülya ARSLAN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Teknoloji Atölyeleri, çocuk ve gençlerin teknoloji alanındaki bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimlerini sürdürüyor. İBB ile Boğaziçi Üniversitesi işbirliğinde yürütülen atölyelerde yeni eğitim dönemine katılacak öğrenciler, 12-13 Eylül 2026 tarihlerinde yapılacak seçme sınavıyla belirlenecek. Başvurular, kontenjan dolana kadar teknolojiatölyeleri.ibt.istanbul adresi üzerinden yapılabilecek. Yenikapı'daki Dr. Mimar Kadir Topbaş Gösteri ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilecek sınavın içeriği Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleri tarafından hazırlanacak. Sınavda Türkçe, matematik ve fen biliminin yanı sıra öğrencilerin problem çözme becerilerinde değerlendirilecek. Sınav, 2026-2027 eğitim döneminde 4, 5, 6, 7, 9 ve 10. sınıfa başlayacak öğrencilerin katılımına açık olacak. Başvuruların ardından başarılı bulunan öğrenciler, ekim ayında başlayacak ve sekiz ay sürecek teknoloji eğitimlerine katılmaya hak kazanacak.

10 BİN BAŞVURU ALINACAK

İBB Teknoloji Atölyeleri öğrencisi seçme sınavında başvuru sayısı 10 bin kişiye sınırlı olacak. Online başvurular kontenjan dolduğunda sona erecek. Sınav sonuçlarının değerlendirilmesinin

12 ATÖLYEDE TEKNOLOJİ EĞİTİMİ

İBB Teknoloji Atölyeleri'nde bugüne kadar 9 bin 537 öğrenci eğitim aldı. Avrupa ve Anadolu yakasındaki 12 farklı atölyede sürdürülen eğitimlerde öğrenciler; bilgisayarsız bilgisayar bilimleri, bilgisayar oyun tasarımı ve geliştirme, grafik tasarım ve üretim, programlama ve kodlama, mobil uygulama geliştirme, yapay zekâ, robotik uygulamaları ve proje geliştirme alanlarında çalışmalar yürütüyor. Öğrenciler, eğitim sürecinde edindikleri bilgi ve becerileri projelere dönüştürüyor. Dönem sonunda hazırlanan projeler, Boğaziçi Üniversitesi akademisyenlerinden oluşan jüri tarafından değerlendiriliyor. Başarılı öğrenciler ise İBB'yi ulusal ve uluslararası yarışmalarda temsil eden İBBTech Teknoloji Takımı'na katılma fırsatı elde ediyor.

LÖSEV pikniğinde dayanışma ve umut buluşması

LÖSEV'in Özgürlük Parkı'nda düzenlediği İstanbul Pikniği'nde lezzetli yiyecekler ile ağızlar tatlandı, renkli etkinliklerle yüzler güldü

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı'nın (LÖSEV), kanseri yenen çocuklar, gençler ile onların ailelerine ve vakıf gönüllülerine moral ve motivasyon sağlamak amacıyla her yıl düzenlediği LÖSEV İstanbul Pikniği, 14 Ağustos Cumartesi günü Göztepe Özgürlük Parkı'nda gerçekleşti.

Birbirinden lezzetli yiyeceklerin masalarda yerini aldığı, dost sohbetlerinin yüzlerde tebessüm bıraktığı piknikte çocuklar ve gençler, yüz boyama ve sevdikleri renklerle şapka boyama gibi renkli aktivitelerle doyuya eğlendi. Bir arada olmanın mutluluğunun yaşandığı etkinlikte keyifli anlar yaşandı.

Bir arada olmaya vesile olan etkinliklerin aileleri, çocukları ve gençleri çok mutlu ettiğini dile getiren LÖSEV İstanbul Anadolu Bölge İl Koordinatörü Ayşe Ertuğrul, bu buluşmaların hastalığı yenmiş çocuklar ve ailelerine büyük bir moral verdiğini, psikolojik desteğin ve dayanışmanın tıpkı bir ilaç

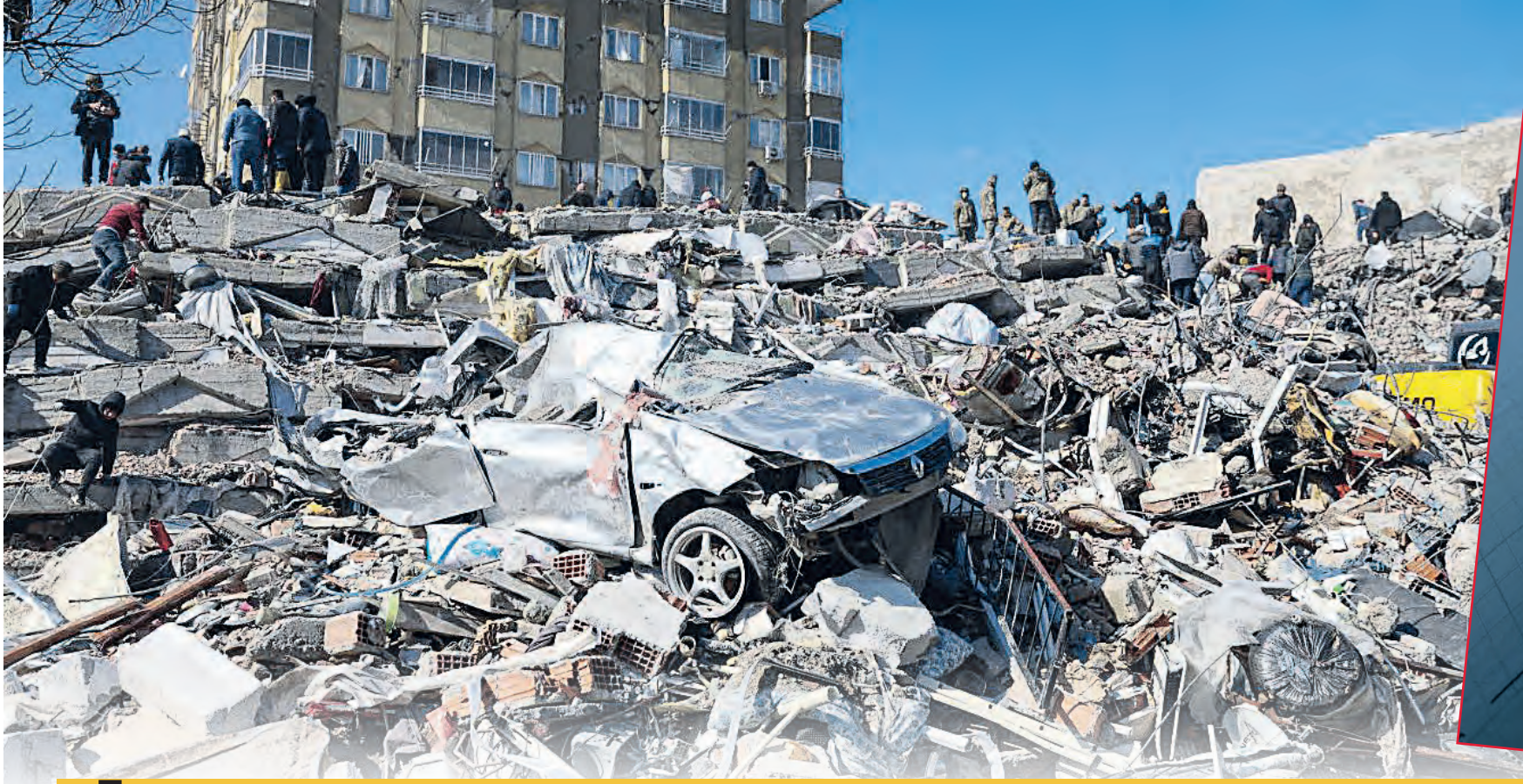

kadar etkili olduğunun da altını çizdi. Ertuğrul, vakfın Türkiye genelinde düzenlediği piknik ile birlik ve beraberlik ruhunun daha fazla insana umut aşılamayı hedeflediğini söyledi.

"SOSYALLEŞİYORUZ, MUTLU OLUYORUZ,"

Kanseri yenen 16 yaşındaki Aylin Bade Yanık ile Berfin Kitapçıoğlu ve 15 yaşındaki Nisanur Tozan, katıldıkları etkinliklerin onları mutlu ettiğini ve yalnız olmadıkları duygusunu yaşadığını söyledi. "Piknik gibi etkinlikler arkadaşlarımızla bir araya gelmek için güzel bir fırsat oluyor. İyileşmiş gençler olarak sürekli etkinliklere katılıp sosyalleşiyoruz. Çok güzel etkinlikler oluyor," ifadelerini kullandı.

Beyin tümörünü yenen oğlu Buğra ile birlikte pikniğe katılan Ülkü Sipor da "Piknikte olmayı seviyorum. Bu ortamdan enerji alıyorum; hastalıklarımızı unutuyoruz. Burada ailelerle dostluk kurduk, o kadar samimi olduk ki artık evlerimize gidip geliyoruz. Sosyal bir ortamayız, farklı bir ortama girmek bize eğlence oluyor." dedi.

İstanbululluların yüzde 70'i depremden endişeli

İPA'nın temmuz ayı araştırmasına göre İstanbulluların yüzde 70,8'i olası bir deprem konusunda endişeli. Katılımcıların yüzde 69,6'sı İstanbul'un yakın gelecekte yıkıcı bir deprem riski taşıdığını düşünüyor, yüzde 50,9'u depreme karşı herhangi bir önlem almadığını belirtti

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne (İBB) bağlı İstanbul Planlama Ajansı (İPA), 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'nin 27. yılı nedeniyle İstanbulluların depreme ilişkin endişelerini ve aldıkları önlemleri araştırdı.

İPA tarafından düzenli olarak yayımlanan İstanbul Barometresi kapsamındaki "Gündem Araştırmaları"nın temmuz ayı raporunda, İstanbulluların deprem riski algısı, endişe düzeyi

ve olası bir depreme karşı aldıkları önlemler ele alındı. Bilgisayar Destekli Telefon Anketi yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmada 751 kişiyle görüşüldü.

YIKICI DEPREM BEKLENİYOR

Araştırmaya göre katılımcıların yüzde 69,6'sı İstanbul'un yakın gelecekte yıkıcı bir deprem riski taşıdığını düşünüyor. Olası bir deprem konusunda endişeli olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde 70,8 oldu.

Deprem endişesinde yaş ve cinsiyet grupları arasında da farklılık görüldü. En yüksek endişe oranı 18-35 yaş grubunda kaydedildi. Kadınların yüzde 78'i, erkeklerin ise yüzde 63,5'i deprem konusunda endişeli olduğunu ifade etti.

İstanbullulara kentte gerçekleşmesi olası afetler arasında en çok hangisinden endişe duydukları da soruldu. Deprem, yüzde 91,5 ile ilk sırada yer aldı. Depremi orman yangını, yangın,

sel ve su baskını izledi.

HER İKİ İSTANBULLUDAN BİRİ ÖNLEM ALMADI

Araştırmanın dikkat çeken sonuçlarından biri de İstanbulluların depreme hazırlık düzeyi oldu. Katılımcıların yüzde 50,9'u olası bir deprem için herhangi bir önlem almadığını belirtti.

Önlem alanlar arasında ilk sırada yüzde 28,5 ile deprem çantası hazırlamak yer aldı. Katılımcıların yüzde 18,4'ü evinin dayanıklılığını kontrol ettirdiğini, yüzde 10,1'i evdeki ağır eşyaları sabitlediğini söyledi.

Deprem toplanma alanının yerini öğrenenlerin oranı yüzde 10 olurken, yüzde 9,1'i Zorunlu Deprem Sigortası (DASK) veya özel konut sigortası yaptırdığını belirtti. Katılımcıların yüzde 7,9'u yakınlarıyla acil durum iletişim planı yaptığını, yüzde 6'sı ise bina içindeki tahliye yollarını belirlediğini ifade etti.

DEPREME KARŞI ALINAN ÖNLEMLER

- Herhangi bir önlem almadım: **yüzde 50,9**
- Deprem çantası hazırladım: **yüzde 28,5**
- Evimin dayanıklılığını kontrol ettirdim: **yüzde 18,4**
- Ağır eşyaları sabitledim: **yüzde 10,1**
- Deprem toplanma alanımı öğrendim: **yüzde 10**
- Zorunlu Deprem Sigortası veya özel konut sigortası yaptırdım: **yüzde 9,1**
- Yakınlarımla acil durum iletişim planı yaptım: **yüzde 7,9**
- Bina içindeki tahliye yollarını belirledim: **yüzde 6**

Kadıköy Afet Gönüllüleri depreme hazırlanıyor

Kadıköy Belediyesi, olası afetlere karşı ilçe genelinde hazırlık çalışmalarını sürdürüyor. Kasım 2020'de hayata geçirilen proje, bireysel afet farkındalığını artırmanın yanı sıra mahalle düzeyinde eğitilmiş ve örgütlü ekipler kurmayı hedefliyor. Proje kapsamında ayrıca Kadıköy dışındaki afetlerde insani yardım ve müdahale kapasitesinin artırılması ve Kadıköy Belediyesi Kentsel Arama Kurtarma Takımı'na (BAK-Kadıköy) yeni üyeler kazandırılması hedefleniyor.

Projeye katılan gönüllülere teorik ve uygulamalı eğitimler veriliyor. Eğitim programında afet bilinci, depreme karşı yapısal bilinc, temel yangın bilgisi, mahalle ölçeğinde afet hazırlıkları, hafif ve hızlı arama kurtarma, ön hasar tespiti, temel ilk yardım, psikolojik ilk yardım, bina işaretleme, enkazda güvenli çalışma ve sedye ile kazazede tahliyesi gibi başlıklar yer alıyor.

Bunun yanı sıra yüzeysel arama teknikleri, arama kurtarmada kullanılan ip ve düğümler, GPS ve telsiz kullanımı, Türkiye Afet Müdahale Planı, insani yardım standartları ve barınma konularında da eğitimler düzenleniyor. Eğitimler, Kadıköy Belediyesi Kentsel Arama Kurtarma Takımı eğitmenleri ile uzman kişi ve kurumlar tarafından gerçekleştiriliyor.

MAHALLELERİN RİSK HARİTASI ÇIKARILIYOR

Projenin önemli ayaklarından birini mahallelerde yürütülen risk ve kapasite çalışmaları oluşturuyor.

Kadıköy Belediyesi, Afet Gönüllüsü Projesi ile 21 mahallede eğitilmiş ekipler kurarak ilçeyi olası afetlere hazırlıyor

Gönüllüler, mahalle muhtarlarıyla koordinasyon içinde afet sonrasında fayda sağlayabilecek veya risk oluşturabilecek işletmeleri tespit ediyor. Bu bilgiler, "Akıllı Veri Formu" aracılığıyla Coğrafi Bilgi Sistemi'ne aktarılıyor ve mahalle haritalarına işleniyor.

Elde edilen veriler doğrultusunda gönüllüler ve muhtarların katılımıyla mahallelerin afet planları ve lojistik ihtiyaç analizleri hazırlanıyor. Ayrıca afet sonrasında destek sağlayabilecek doktor, hemşire, mühendis, mimar, tekniker, amatör telsiz kullanıcısı, motosiklet kullanıcısı ve tesisatçı gibi farklı meslek gruplarındaki kişiler de belirlenerek kayıt altına alınıyor.

AFET SONRASINDA İLK SAATLERE HAZIRLIK

Mahallelerin afet sonrası ilk saatlerde kendi kendine yetebilmesini hedefleyen proje bünyesinde, masa başı ve saha tatbikatları planlanıyor. Gönüllülerden; hasar tespit çalışmalarına katılmaları, verileri belediyeye iletmeleri, toplanma alanlarında düzeni sağlamaları ve profesyonel ekipler intikal edene kadar hafif arama kurtarma faaliyetlerini yürütmeleri bekleniyor.

Projenin hedefleri arasında, Kadıköy'ün 21 mahallesinde akredite Hafif Seviye Kentsel Arama Kurtarma ekipleri oluşturulması da bulunuyor. Bu ekiplerin, afet sonrasında profesyonel ekipler bölgeye ulaşana kadar yürütülecek çalışmalara destek vermesi planlanıyor.

Kadıköy Afet Gönüllüsü olmak ve detaylı bilgi almak için bak.kadikoy.bel.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Yüz yıllık İstanbul tek kitapta

İstanbul'un son yüzyılını farklı disiplinlerden 44 ismin kaleminden aktaran "Yüzyılın İstanbul'u" kitabı, kentin değişimini tarih, ekonomi, siyaset, mimarlık, kültür ve sanat ekseninde kapsamlı biçimde ele alıyor

● Gökçe UYGUN

İstanbul Ticaret Odası (İTO), Cumhuriyet'in 100 yıllık sürecinde İstanbul'un yaşadığı köklü değişimi, birikimi ve tarihsel dönüşümü kapsamlı bir yayınlara kayıt altına aldı. Editörlüğünü Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili'nin üstlendiği "Yüzyılın İstanbul'u" başlıklı eser, İTO'nun "Kitap İstanbul" markası altında yayımlanarak kültür dünyasına kazandırıldı.

Eser, İstanbul'un 1923-2023 yılları arasındaki yüz yıllık serüvenini tarih, ekonomi, siyaset, mimarlık, eğitim, kültür, sanat ve gündelik yaşam gibi birçok başlık altında ele alıyor. Farklı disiplinlerden onlarca akademisyen ve uzmanın katkısıyla hazırlanan eser, kentin son bir asrını çok yönlü biçimde kayıt altına almayı amaçlıyor. 44 uzman, akademisyen ve sanatçının katkı sunduğu 892 sayfalık kitap, kent tarihinden ekonomiye, mimariden gastronomiye, gündelik yaşamdan sanat endüstrisine kadar geniş bir yelpazede şehrin son bir asırdaki panoramasını sunuyor.

Yaklaşık bir asırlık değişimi disiplinlerarası bir bakışla değerlendiren kitapta, Nazan Ölçer, Coşkun Yılmaz, Rahmi Asal, Ekrem Aytar, İlhan Kocaman, Nesrin Taşer, Emine Demir, Akansel Yalçınkaya, Hasan Büyükdede, Rahmi Deniz Özbay, Bülent Katkak, Sabahattin Aydın, Ahmet Emre Bilgili, Metin Çelik, Azmi Özcan, Ersin Şiyhan, Asude Alkallı, Bekir Berat Özipek, Erhan Erken, M. Sinan Genim, Özge Bilge Kara,

Mahmut Ak, Levent Şahin, Sevtap İshakoğlu Kadioğlu, Mustafa Gündüz, Necdet Subaşı, Mario Levi, Celile Eren Ökten, Arif Bilgin, Aynül-hayat Uybadın, Kübra Sultan Yüzüncüyıl, Hasan Taşçı, İsrail Kuralay, Önder Küçükerman, F. Çiçek Derman, Uğur Derman, Bekir Bilgili, Emin Nedret İşli, Âlim Kahraman, Abdulhamit Avcı, İhsan Kabil, Kâmil Engin, Murat Sâlim Tokaç, Murathan Yusufoğlu ve Şeyma Samur imzası bulunan isimler arasında yer alıyor.

DÖRT ANA BÖLÜM

Eser, "Tarihi İstanbul ve Arkeoloji", "Ekonomik ve Siyasal Hayat", "Şehir ve Sosyal Hayat" ile "Kültürün Başkenti" başlıklı dört ana bölüme ayrılmış. Her bölümde İstanbul'un son yüzyılda geçirdiği dönüşüm farklı yönleriyle inceleniyor.

"Tarihi İstanbul ve Arkeoloji" bölümünde Dr. Nazan Ölçer "Müzecilikte Bir Asrın Hikâyesi"ni kaleme alırken, Coşkun Yılmaz, Rahmi Asal

ve Ekrem Aytar arkeolojik kazıları ele alıyor. İlhan Kocaman ile Nesrin Taşer Müze-i Hümayun'u anlatırken, Coşkun Yılmaz Ayasofya'nın son yüzyılını değerlendiriyor. Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili ise hem "Haluk Hoca Döneminde Ayasofya" başlıklı yazıya hem de İlber Ortaylı ile yaptığı İstanbul söyleşisine imza atıyor.

Emine Demir de

Çürüksulu Ahmet Paşa Köşkü'nü konu ediniyor.

"Ekonomik ve Siyasal Hayat" bölümünde İstanbul Ticaret Odası'nın yüz yıllık ticaret serüveni, sanayinin gelişimi, Galata'dan finans merkezine dönüşüm, turizmin yüzyılı, sağlık tarihi, Ankara-İstanbul ilişkileri, belediye yönetimleri, spor, asırlık İstanbul markaları, iş dünyası ve 6-7 Eylül olayları gibi başlıklar yer alıyor. Bu bölümde Akansel Yalçınkaya, Hasan Büyükdede, Rahmi Deniz Özbay, Bülent Katkak, Sabahattin Aydın, Ahmet Emre Bilgili, Metin Çelik, Azmi Özcan, Ersin Şiyhan, Asude Alkallı, Bekir Berat Özipek ve Erhan Erken'in yazıları bulunuyor.

SON ASRI KAYIT AMACI

Kitabın sunuş yazısında İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Şekib Avdagiç, İstanbul'un son yüzyılda ekonomi, ticaret, kültür ve spor başta olmak üzere pek çok alanda önemli bir birikim oluşturduğunu belirterek, kitabın bu birikimi gelecek kuşaklara aktarmayı hedeflediğini ifade ediyor.

"Şehir ve Sosyal Hayat" bölümü ise İstanbul'un mimarisinden eğitim hayatına, dini yaşamından gündelik hayata kadar geniş bir alanı kapsıyor. M. Sinan Genim Boğaziçi ve İstanbul mimarisini, Özge Bilge Kara Tophane'nin dönüşümünü, Mahmut Ak, Levent Şahin ve Sevtap İshakoğlu Kadioğlu yükseköğretimi, Mustafa Gündüz eğitim hayatını, Necdet Subaşı dini yaşamı ele alıyor. Mario Levi'nin kaleme aldığı "İstanbul'da Gündelik Hayat Nasıl Değişti?" başlıklı yazı ile Celile Eren Ökten'in "İstanbul'da Çocuk Olmak" çalışması da bu bölümde yer alıyor. Cumhuriyet dönemi İstanbul mutfağı Arif Bilgin, Aynül-hayat Uybadın ve Kübra Sultan Yüzüncüyıl tarafından incelenirken, Hasan Taşçı da Prof. Dr. Sadettin Ökten ile İstanbul üzerine gerçekleştirdiği söyleşiyi kitabına taşıyor.

Kitabın son bölümü olan "Kültürün Başkenti" ise İstanbul'un kültür ve sanat hayatına odaklanıyor. İsrail Kuralay kültür-sanat endüstrisini, Önder Küçükerman tasarım tarihini, F. Çiçek Derman gelenekli sanatları, Uğur Derman hat, ebru ve cilt sanatlarını, Bekir Bilgili matbuat tarihini, Emin Nedret İşli sahaf kültürünü, Âlim Kahraman edebiyatı, Abdulhamit Avcı radyo ve televizyon yayıncılığını, İhsan Kabil ile Kâmil Engin Yeşilçam'ı, Murat Sâlim Tokaç ve Murathan Yusufoğlu müsikiyi, Şeyma Samur ise müvezziliği ele alıyor.

LEVI'NİN SON METNİ

Ön sözde ise editör Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili, İstanbul üzerine çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen, Cumhuriyet'in yüz yıllık döneminin bütünlüklü biçimde ele alan kapsamlı bir kaynak oluşturmayı hedeflediklerini belirtiyor. Kitabın hazırlık sürecine ilişkin dikkat çeken ayrıntılardan biri de Mario Levi'nin son yazısının bu eser için kaleme alınmış olması. Bilgili, "İstanbul'da Gündelik Hayat Nasıl Değişti?" başlıklı yazısını teslim ettikten yalnızca üç gün sonra hayatını kaybeden Levi'nin, kitabın hazırlanma sürecinde büyük bir titizlikle çalıştığını belirterek, bu yazının usta edebiyatçının son metni olduğunu ifade ediyor.

Foot Care
PodyArt
Ayak Bakım

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

Çatlak Topuk
Nasır
Kalınlaşmış Tırnak
Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)
Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul
0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

POZİTİF DUYU

İŞİTME SAĞLIĞI EKİPMANLARI
CİHAZ PİLLERİ
KULAK TIKACI

GÜRÜLTÜ ENGELLEYİCİ KULAK KORUMA EKİPMANLARI
KULLANILAN MEVCUT CİHAZLARIN TÜM MARKA MODEL
TEKNİK SERVİS HİZMETİ

675 13 312 10

0 216 345 00 25
0530 029 06 01

www.pozitifduyu.com.tr

Feneryolu Mah. Rüzgargülü Çıkma Sok. İhlamur Apt. A blok 1-3 D:2 Kadıköy/İstanbul
(Oyuncak Mağazası Üstü- BP Benzin İstasyonu Karşısı)

KASEV VAKFI **DİNLENMEEVİ HUZUREVİ**
ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ

Alzheimer, parkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatilde giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenle ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No: 1
Aydıntepe - Tuzla /İSTANBUL

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR - 379

alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta Roger Zelazny ile devam ediyor.

Hazırlayan: Leyla ALP

ROGER ZELAZNY (13 MAYIS 1937-14 HAZİRAN 1995)

Amerikan edebiyatının en önemli bilimkurgu ve fantezi yazarlarından kabul edilen Roger Zelazny, Ohio'da Polonya ve İrlanda kökenli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Western Reserve Üniversitesi'nde İngiliz edebiyatı, ardından Columbia Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimi aldı. Üniversite yıllarında şiir ve öyküler yazmaya baş-

layan Zelazny, 1960'ların başında yayımlanan öyküleriyle bilimkurgu dünyasında kısa sürede dikkat çekti. Mitoloji, din, felsefe ve bilimi kendine özgü bir anlatımla bir araya getiren yazar, bilimkurgunun sınırlarını genişleten eserler kaleme aldı. Hinduizm, Budizm, Mısır ve Yunan mitolojileri başta olmak üzere farklı kültürlerin mitlerinden yararlanarak

teknoloji, insanlık ve tanrısallık arasındaki ilişkiyi sorguladı. 1965 yılında yayımlanan Bu Ölümsüz ile Hugo Ödülü'nü kazandı. Ardından yayımladığı Işık Tanrısı, Zelazny'nin edebiyatındaki mitoloji ve bilimkurgu birliğinin en güçlü örneklerinden biri oldu ve 1968 yılında Hugo En İyi Roman Ödülü'ne layık görüldü. Zelazny'nin edebiyatındaki bir diğer önemli damar ise fantezidir. Özellikle Amber Günlükleri serisiyle geniş bir okur kitlesine ulaşan yazar, gerçeklik,

kimlik ve iktidar kavramlarını fantastik dünyalar üzerinden ele aldı. 14 Haziran 1995'te, 58 yaşında hayatını kaybeden yazar ardında bilimkurgu ve fantezi edebiyatının sınırlarını değiştiren, mitlerle geleceği aynı anlatı içinde buluşturan eserler bıraktı. Özellikle Işık Tanrısı, günümüzde de türün klasikleri arasında anılmaya devam ediyor. Yazarın İthaki Yayınları'ndan çıkan "Işık Tanrısı" isimli kitabından bölümler paylaşıyoruz.

IŞIK TANRISI

Pusulanın dört yönünü mantık, bilgi, hikmet ve bilinmeyen oluşturur. Bazıları bu sonuncu yöne doğru eğilir. Diğerleri ise üzerine gider. Onun önünde eğilmek diğer üç yönü gözden kaybetmek demektir. Ben bilinmeyene teslim olabilirim, ama bilinmeyene asla. Bu sonuncu yönün önünde eğilecek kişi ya bir azizdir ya da bir aptal. İkisile de işim yok. (Syf 27)

"Biz gezgin bir tarikatız," dedi hitap ettiği rahip. "Rüzgârı izleriz. Yüreğimizin götürdüğü yere gideriz."

"Paslı Topraklar ülkesine, üstelik yıldırım mevsiminde mi? Bu civara, tanık olursam eğer ruhuma ferahlık verecek bir vahiy mi inecek?"

"Evrenin kendisi bir vahiydir," dedi rahip. "Her şey değişir, yine de her şey aynıdır. Gün geceyi izler... Her gün farklıdır, yine de hepsi gündür. Dünyanın büyük kısmı yanılsamadan ibarettir, yine de bu yanılsama, kutsal gerçeğin bir parçası olan düzene göre biçimlenir." (Syf 33)

Hiçbir sözcük önemli değildir. İnsan gerçeği unuttur ve sözcükleri anımsar. Ne kadar çok sözcük anımsıyorsa, arkadaşları onu o kadar zeki beller. Dünyadaki büyük değişimlere bakar, ama onları insanoğlunun hakikati ilk gördüğü zamanki gibi görmez. Adları dudaklarının ucuna dek gelir ve sözcükleri tattığında adlarını anımsamakla onları tanımış olduğunu sanarak gülümser. Daha önce hiç olmamış olan şey hâlâ olmaya devam etmektedir. (Syf 42)

Her ne kadar karanlık bir çağın içinde debelenip duruyor da olsa, bu dünyayı oldukça seviyorum. (Syf 79)

Tek başına yolculuk etmenin sakıncalarından biri de düşüştüğünde sana elini uzatacak kimsenin olmamasıdır. (Syf 107)

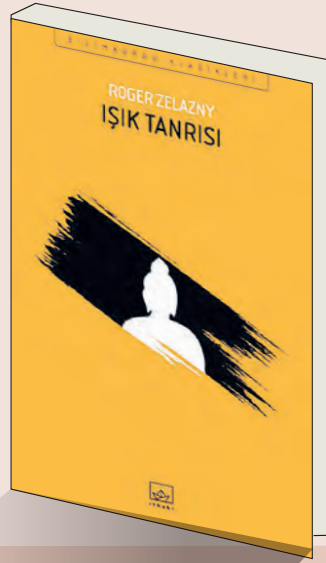
Ölüm tanrısı gülümsedi. "Hâlâ alabildiğin soluğunu boşa harcama," diye uyardı onu. "Nefes, tanrıların en az takdir edilen armağanıdır. Hiç kimse kralın da dilencinin de, efendinin de köpeğin de soluduğu o güzel hava için şükrederek ilahiler okumaz. Ama ah, bir de onsuz kalınca! Her soluyunun tadını sanki son soluğunmuş gibi

çıkarsan, Rild! Çünkü sıra ona gelmek üzere!" (Syf 121)

Yirmi yıldan daha çok yaşayan hangi adam adalet arar ki, savaşçı? Kendi adımı, ben merhameti çok daha çekici buluyorum. (Syf 128)

Benliği bir kasırgaya, dev bir okyanus dalgasına, şimşekli bir geceye dönüştü. Siddhartha muazzam bir çığla sürüklenildiğini, ezildiğini, boğulduğunu ve gömüldüğünü hissetti. Duyduğu son şey boğazından yükselen kahkahaydı. Kendine gelinceye dek ne kadar süre geçtiğini bilmiyordu. Uyanışı bu kez çok yavaş olmuştu ve bilincine kavuştuğunda kendini iblislerin hizmetçi olarak yürüdükleri bir yerde buldu. Zihinsel bitkinliğinin son uyuşturucu bağları da çözüldüğünde çepeçevre tuhafliklarla sarılmıştı. Tam bir curcuna sürüp gidiyordu. İblislerin cesetleri ayaklandırdığı ve kurbanlarını kovalatıp onlara saldırttığı zindanlarda partiler düzenleniyordu. Karanlık mucizeler gerçekleştirilmişti: Taht odasının mermer döşemesinden yükselen yamru yumru ağaçlardan oluşan koni gibi... İçinde insanların hiç uyanmadan ve kâbustan kâbusa geçerek uyudukları bir koni. Ama

çevresinde daha farklı bir tuhaflık vardı bugün. Taraka artık memnun değildi.

Siddhartha'nın benliğini kendi varlığının içinde bir kez daha hissetmeye başladığında, "Buddha'nın laneti nedir?" diye sordu yine.

Siddhartha hemen yanıt vermedi.

İblis konuşmaya devam etti: "Yakın bir günde sana bedenini geri vereceğimi sanıyorum. Bu eğlenceden, bu saraydan usandım artık. Yorgun düştüm ve galiba Gökyüzü'yle savaşa tutuşacağımız gün de yaklaşıyor. Buna ne dersin, İblis Tutan? Sana sözüme sadık kalacağım, demiştim."

Siddhartha ona yanıt vermedi.

"Hoşnutluğum gün geçtikçe azalıyor. Bunun nedenini biliyor musun, Siddhartha? Tuhaf duyguların niçin üzerime geldiğini, en güçlü anılarımı zayıflattığını, neşeyle dolmam, coşmam gereken yerde beni zayıflatıp yıldırıldığını, bana söyleyebilir misin? Bu mudur Buddha'nın laneti?"

"Evet," dedi Buddha. "Kaldır o zaman lanetini, İblis Tutan ki derhâl yola çıkayım. Bu etten pelerini sana geri vereceğim. Yüseklerin soğuk, temiz rüzgârlarını özledim! Salar mısın şimdi beni?"

"Artık çok geç, ey Rakasha şefi. Bunu üzerine kendin çektin."

"Neyi? Beni bu kez nasıl bağladın?"

"Balkonda çekiştığımız sırada benimle nasıl alay ettiğini anımsıyor musun? Benim de senin gibi acı vermekten zevk aldığımı öne sürmüştün. Haklıydın, çünkü her insan yüreğinde hem karanlık hem de aydınlık olanı taşır. İnsanoğlu birçok parçanın bileşkesidir; senin bir zamanlar olduğun gibi saf, berrak bir ateş değildir. Zekâsı sık sık duygularıyla çatışır,

istenci ihtiraslarıyla... Ülküleri çevresine ters düşer ve eğer onların peşi sıra giderse, eskiyi nasıl yitirmekte olduğunu yüreği sızlayarak görür. Ama onların peşi sıra gitmezse bu kez de yeni ve soylu bir düşü yüz üstü bırakmanın acısını duyar. Ne yaparsa yapsın, bir kazanç ve bir kayıp, bir kavuşma ve bir ayrılık hissedecektir. Gidenlerin ardından yas tutar ve yeni olandan korkar. Mantığı geleneğine ters düşer. Duyguları, diğer insanların ona zorladığı kısıtlamalara karşı çıkar. Bunların sürtüşmeleri sonucunda ise, senin insanoğlunun laneti dediğin ve hor gördüğün şey doğar: Vicdan!"

"Şunu bil ki, aynı bedende bir arada var olduğumuzda ve senin usullerini bir dereceye kadar ve her zaman isteksizce de olmayarak paylaştığımızda, izlediğimiz tek yönlü bir yol değildi. Sen benim istencimi kendi keyfine göre saptırırken, senin istencin de, yaptığın kimi şeylere karşı duyduğum tiksintiye koşturarak sapmıştı. Sen vicdan adı verilen şeyi öğrendin ve sonsuza dek onun gölgesi yediğin ete ve içtiğin içkiye vuracak. Hoşnutluğun işte bu nedenden bozuldu. İşte bu nedenden şimdi kaçmak geliyor içinden. Ama bunun sana bir faydası olmayacak. Nereye kaçarsan kaç, o da seni izleyecek. Soğuk, berrak rüzgârların diyarına seninle birlikte yükselecek. Nereye gidersen git, ensende olacak. Budur işte Buddha'nın laneti!"

Taraka elleriyle yüzünü kapadı. "Ağlamak buymuş demek," dedi bir süre geçtikçe.

Siddhartha yanıt vermedi. (Syf 170-172)

Bu basit bir paylaşım doktrindir. Biz Gökyüzü sakinlerinin bilginizi, gücümüzü ve malımızı daha alt kademelerle paylaşmamızı önerir. Bu hayırsızlığın varacağı nokta onları da bizimkine denk bir var oluş düzeyine yükseltmek olacaktır. Kısacası, o zaman her insan tanrılaşacaktır. Bunun sonucu ise, tabii ki, ark tanrıların değil, sadece insanların var olmaları olacaktır. Sahip bulunduğumuz bilim ve sanat birikimimizi onlara vereceğiz ve böylece basit inançlarını ve her şeyin daha iyi olacağına dair besledikleri umudu yok edeceğiz... Çünkü inancı ve umudu yok etmenin en kolay yöntemi onları gerçekleştirmektir. Hak ettikleri zaman onlara bireysel olarak zaten veriyorsak, insanlığın bu tanrılık yükünü, İvmecilerin istediği şekilde, toplu olarak taşımalarına niçin izin verelim ki? (Syf 221)

Çürüme, hafıza ve itiraz: Dipte

Murat Uyrkulak, son romanı Dipte'de Türkiye'nin 1908'den bugüne uzanan siyasal kırılmalarını bir film masasının etrafında topluyor. Siyasal çürümeyi, sınıfsal çatışmaları ve hafızanın direncini aynı hikâyede buluşturan roman, geçmişle bugün arasındaki gerilimi sinematografik bir anlatıyla kuruyor

● Leyla ALP

Murat Uyrkulak, İnkılap Kitabevi'nden çıkan yeni romanı "Dipte" ile okuru bir kez daha bu toprakların tanıdık siyasal atmosferine ve ahlaki kırılmalarına götürüyor. Fakat Dipte, bilindik anlamda klasik bir roman değil. Sahneleri peş peşe kuran, karakterleri tek bir masanın etrafında karşı karşıya getiren, geçmişle bugünü sert kurgu kesmeleri ve geri dönüşlerle birbirine bağlayan sinematografik bir metin.

Peşrev, Meyan ve Karar olmak üzere üç ana bölümden oluşan 240 sayfalık romanın omurgasını "Kocaman Masa" oluşturuyor. Geçmişe ait bir yasak aşk hikâyesini ve devlet sırrı niteliğindeki belgeleri bir film projesine dönüştürmek için bir araya gelen ekip, Türkiye'nin küçük bir maketi. Masanın etrafındaki karak-

terler yalnızca bir film ekibinin üyeleri değil. Yayıncılar, yapımcılar, bürokratlar, sanatçılar aynı masada Türkiye'nin farklı sınıfsal, siyasal ve kültürel damarlarını temsil ediyor. Birbirlerinin kopyasına dönüştürülen, gerektiğinde aynı anda ağlayıp aynı anda gülebilen bu kalabalık, iktidar karşısında biçim değiştiren insan manzaralarının çarpıcı bir toplamına dönüşüyor.

Uyrkulak'ın sinemayla kurduğu yakın ilişkisinin hemen hissedildiği romanda uzun anlatımların yerine sahneler, diyaloglar ve kesmeler geçiyor. Karakterler birbirleriyle konuşurken geçmişten gelen mektuplar, belgeler ve anılar anlatının içine giriyor; hikâye bir anda başka bir zamana açılıyor.

Romanın asıl gücü ise bu yapıyı taşıyan dilinde. Uyrkulak bazen argo ve sert, bazen şiirsel ve melankolik, zaman zaman da kara mizaha yaslanan bir anlatım kuruyor. Sokak diliyle edebi söylem, öfkeyle hüznün, ironiyle melankoli yan yana geliyor. Uyrkulak'ın ken-

dine has dili romanın ritmini sürrekli canlı tutuyor. Bu dil, romanın politik meselesini de slogana dönmekten kurtarıyor. Dipte, 1908'den sonra alıp getirdiği ipi Gezi sürecine ve sonrasına bağlayarak yakın tarihin de hesabını tutuyor. Gezi'nin üzerinden yıllar geçmesine rağmen hâlâ diri kalan itiraz duygusu, romanın bugünden geçmişe ve geçmişten bugüne kurduğu bağlantının önemli parçalarından biri. Ancak Uyrkulak'ın eleştirisi sadece iktidarla sınırlı değil; sol ve sosyalist hareketin çıkmazlarına, pasif direnişlerine ve entelektüel çevrelerin konfor alanlarına da dokunuyor.

Sınıfsal gerilim ise özellikle Alkan ailesi ile iktidarın çevresinde yükselen yeni zenginler ve bürokratlar arasındaki karşılaşmada belirginleşiyor. Bir tarafta Cumhuriyet'in kuruluşuyla güç ve ayrıcalık kazanmış köklü, eğitimli ve kentsoylu bir aile, diğer tarafta yeni iktidar düzeninin imkânlarıyla yükselen bir sınıf var. Geçmişteki yasak aşk hikâyesinin bugünün iktidar dili içinde yeniden kurulmak istenmesi, bu karşılaşmayı aynı zamanda kültürel iktidar mücadelesine dönüştürüyor.

DİBİN DİBİNDE BİR İHTİMAL

Murat Uyrkulak'ın asıl başarısı ise bu kadar ağır malzemeyi taşıyabilecek bir anlatı ritmi kurabilme-

sinde. 1908'den 1960'lara, 1980'lerden bugüne uzanan tarihsel kırılmaları; yasak aşkı, devlet sırrını, sınıfsal çatışmayı, Gezi'yi, kültürel iktidar mücadelesini ve sinema sektörünün kirli ilişkilerini aynı potada eritiyor. Bunu yaparken ne yalnızca tarihsel bir roman yazıyor ne de güncel siyasetin üzerine kurulmuş bir taşlama ile yetiniyor.

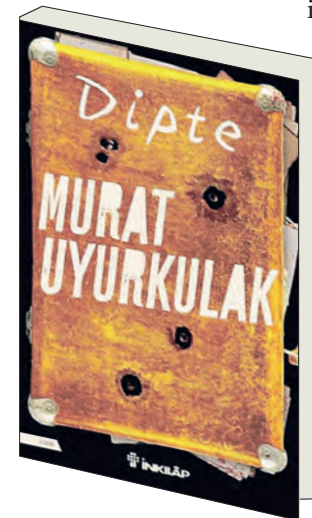
Dipte, bir toplumun ne kadar daha dibe vurabileceğini test eden bir roman. Daha aşağısı olmaz denilen yerde yeni bir çukur açılıyor.

Romanın başlığındaki "dip" ise yalnızca toplumsal, siyasal ve ahlaki olarak dibin dibini görme haline işaret etmiyor. Bir yandan da sistemin dışında bırakılanların, kurgusal partisi DIP'e gönderme yapıyor. Her şeyin dibe vurduğu yerde başka bir ihtimalin belirmesi, romanın karanlık atmosferine küçük de olsa bir çıkış duygusu katıyor.

Özetle Dipte, Türkiye'nin 1908'den bugüne uzanan kırılmalarını bir bavula, bir film masasının etrafındaki karakterlere ve onların birbirleriyle hesaplaşmalarına sığdırmaya çalışıyor. Ülkenin siyasal ve ahlaki çürümelerini anlatırken geçmişin nasıl yeniden yazıldığını, kültürel iktidarın nasıl değiştiğini ve insanların iktidar karşısında nasıl

biçim değiştirdiğini gösteriyor. Bugünün Türkiye'sine tutulmuş sert, karanlık ve yer yer acımasız bir ayna bu. Ama o aynada yalnızca çürümeyi görmüyoruz. Hafızayı, itirazı, öfkeyi ve hâlâ kaybolmamış bir hakikat duygusunu da görüyoruz.

Belki de Dipte'nin asıl meselesi burada: Bir ülke ne kadar dibe vurursa vursun, anlatılmaya ve hatırlanmaya devam ettiği sürece kaybedilmiş değildir.

Sokaklar gençlerin müziğiyle şenleniyor

Kadıköy Belediyesi Gençlik Sanat Merkezi öğrencileri, müziği salonlardan sokağa taşıyarak ilçenin farklı noktalarında performanslarını sürdürüyor. Yaz boyunca gerçekleştirilen sokak müziği etkinliklerinde genç müzisyenler, farklı enstrümanlar ve repertuvarlarla Kadıköylülere müzik dolu anlar yaşıyor.

Etkinliklerin ilki 12 Temmuz'da Süreyya Operası önünde gerçekleştirildi. Genç müzisyenler; elektro gitar, bas gitar, davul, saksafon ve klavye eşliğinde pop müzik parçalarını seslendirdi. Performans, çevrede

Kadıköy Belediyesi Gençlik Sanat Merkezi öğrencileri, yaz boyunca Kadıköy'ün farklı noktalarında düzenlenen sokak müziği etkinlikleriyle sanatseverlerle buluşuyor

bulunan yurttaşların da ilgisini çekti.

19 Temmuz'da Özgürlük Parkı piknik alanında ise Gençlik Sanat Orkestrası ve Korosu birlikte sahne aldı. Yaylı çalgılardan keman ve çellonun yanı sıra flüt, davul ve bas gitarın kullanıldığı performansta Cem Karaca'nın "Islak Islak" adlı eseri ile anonim türkü "Deriko" seslendirildi.

2 Ağustos Pazar günü Bağdat Caddesi

Paşabahçe önünde gerçekleştirilen sokak müziği etkinliklerinin bir sonraki durağı 16 Ağustos'ta Moda Mehmet Ayvaltaş Meydanı oldu. Genç müzisyenlerin sergilediği performans, Kadıköylüler tarafından yoğun ilgiyle karşılandı.

Gençlerin müziği sokaklara taşıdığı etkinliklerin eylül ayında da Kadıköy'ün farklı noktalarında sürdürülmesi planlanıyor.

Müze Gazhane'de bu hafta

Müze Gazhane, bu hafta çocukları oyun ve yaratıcılıkla buluşturan atölyeden felsefe ve psikoloji söyleşilerine uzanan üç farklı etkinliğe ev sahipliği yapacak

● Deniz Şimal TAŞAN

Sezon boyunca birçok etkinliğe ev sahipliği yapan Müze Gazhane, bu hafta da farklı konu ve başlıklarda etkinlikler düzenliyor. Zeynep Özşarik

OYUN KEŞİF ATÖLYESİ

23 Ağustos Pazar günü 15.00-16.00 saatleri arasında; 5-7 yaş arası çocukları oyun, keşif ve yaratıcılıkla buluşturan "Oyun Keşif Atölyesi", çocukların hayal güçlerini özgürce kullanabilecekleri eğlenceli bir deneyim sunuyor. Zeynep Özşarik yürütücülüğündeki atölyede çocuklar, farklı oyunlar ve etkinliklerle çocukların keşfetme, üretme ve birlikte hareket etme beceri-

yürütücülüğündeki "Oyun Keşif Atölyesi", Dr. İraz Yaşar'ın "Köşenin Ardını Görmek: Nietzsche'nin Felsefi Psikolojisi" etkinliği ve Çift ve Aile Terapisti Arzu Coşkun'un katılımıyla gerçekleştirilecek "Bekarlık: Yeniden

leri desteklenecek.

NIETZSCHE'NİN FELSEFİ PSİKOLOJİSİ

Yaşar'ın yürütücülüğünde T Atölye'de 23 Ağustos Pazar günü saat 17.00'de gerçekleştirilecek. Felsefe ve psikolojinin kesişiminde bir düşünce yolculuğuna davet eden etkinlikte, Nietzsche'nin insan, benlik,

Ben" söyleşi, haftanın programında yer alıyor. Sınırlı kapasiteyle gerçekleştirilecek etkinliklere katılmak isteyenlerin Radar Türkiye uygulaması üzerinden kayıt yaptırması gerekiyor.

bing ve yaşam üzerine düşünceleri ele alınacak.

BEKARLIK VE BEN

kez "Bekarlık: Yeniden Ben" başlığı ele alınacak. Çift ve Aile Terapisti Arzu Coşkun'un katılımıyla gerçekleştirilecek söyleşi, 24 Ağustos Pazartesi günü saat 19.00'da T Atölye'de düzenlenecek.

Müze Gazhane'nin ilgi gören "Çok Düşünüyoruz" söyleşi serisinde bu

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Leyla ALP

KİTAP

Furuğ'un Kocasına Mektupları
Çeviren: Kenan Karabulut

Furuğ'un Kocasına Mektupları

İran'ın yetiştirdiği en önemli 20. yüzyıl şairlerinden Furug Feri'nin mektupları, şairin şiirlerinde karşılaştığımız duyarlılıkların nasıl filizlendiğine, hangi gerilimlerden ve arayışlardan geçtiğine ışık tutuyor. Feri'nin 1900'de yazdığı mektuplar, Feri'nin şiirlerini yeniden okumak ve kimi zaman farklı bir bağlamda değerlendirmek için de yeni bir pencere açıyor. *Papirüs Yayınevi/188 Syf*

Dikkat çeken kitaplar:

■ Ormanda Kaybolmak / Ertuğ Uçar / Can Yayınları
■ Odysseus-Hoş Geldin Yabancı / Rüstem Aslan / Doğan Kitap / Benoni, Rosa / Knut Hamsun / YKY

ALBÜM

EDA & METİN ÖZÜLKÜ ŞARKILARI

Eda – Metin Özülkü Şarkıları

Türk pop müziğinin unutulmaz eserlerine imza atan Eda ve Metin Özülkü, müzik kariyerlerinin 50. yılını özel bir albümle kutluyor. "Eda – Metin Özülkü Şarkıları" albümünde ikilinin yıllardır dillerden düşmeyen 30 eseri, Türkiye'nin sevilen oyuncularının yorumlarıyla yeniden hayat buluyor. Projede nostaljik şarkılar, modern düzenlemeler ve oyuncuların farklı yorumlarıyla dinleyiciyle buluşuyor. Albümün ilk şarkıları Demet Özdemir'in seslendirdiği "Kime Zarar" ve Salih Bademci'nin yorumladığı "Yürü Ya Kulum" oldu.

Ruhu doyuran şarkılar:

■ Derinden Derinden / Barış Diri
■ Bozgun / Murat Ak
■ Yalnızlığı Anla / Kazım Koyuncu

FİLM

Turna Misali

Sarıkeçili Yörüklerinden Aksak Ailesi'nin güçlü ve otoriter reisi Gülsüm Ana, mevsimlik göç hazırlıkları sırasında bu kez kendi ailesinin itirazlarıyla karşılaşır. Kocası Cemal yerleşik hayata geçmek, damadı Mustafa ise traktörle göç etmek isterken Gülsüm, yüzyıllardır sürdürülen Yörük geleneğini yaşatmakta kararlıdır. Oğlu Nurettin ve torunu Elif'in desteğiyle ailesini ve diğer Yörükleri ikna etmeye çalışan Gülsüm, bir yandan da göçün valilik tarafından engellenebileceği söylentileriyle mücadele eder. İffet Eren Danışman Boz'un yönettiği film, gelenek ile değişim arasındaki mücadeleyi sıcak, mizahi ve dokunaklı bir hikâyeyle ele alıyor. Anadolu'nun son göçerlerinden Sarıkeçili Yörüklerinin yaşamına odaklanan Turna Misali, modern dünyanın baskısı altında atalarından devraldığı yaşam biçimini sürdürmek için direnen bir kadının hikâyesini anlatıyor. Film MUBİ'de izlenebilir.

Boğaz'da kültür sanat yolculuğu başladı

İBB Kültür AŞ, müzik, tiyatro ve anlatımı buluşturan "İstanbul Arası" serisini 14 Ağustos'ta başlattı. Kabataş'tan kalkan vapurda gerçekleşen etkinlikler, farklı sanatçıların konserleriyle sürecek

İBB Kültür AŞ, müzik, tiyatro ve rehberli anlatımı bir araya getiren "İstanbul Arası" adlı etkinlik serisini 14 Ağustos'ta başlattı. Kabataş İskelesi'nden saat 20.00'de hareket eden vapurda düzenlenen etkinliklerde katılımcılara canlı müzik, tiyatro performansları ve İstanbul'un geçmişine odaklanan anlatımlar sunuldu.

Yolculuk boyunca Monologlar Müzesi ekibinin vapurun farklı noktalarında gerçekleştirdiği performanslar izleyicilerle buluştu. Ardından "Boğaz'ın Saklı Hika-

yeleri" başlıklı anlatımla edebiyatçıların ve şairlerin anlatıları üzerinden kentin belleği aktarıldı. Boğaz'da verilen mola'nın ardından program, vapurun terasında düzenlenen akustik konserle sona erdi.

Serinin 14 Ağustos'taki ilk etkinliğinde Ayhan Sicimoğlu & Harikalar Bاندosu sahne aldı. Program kapsamında 28 Ağustos'ta Jakuzi on Piano, 11 Eylül'de Dilek Türkan ve 25 Eylül'de Büyük Ev Abluka'da konserleri gerçekleştirilecek. Etkinliğin biletleri Passo ve Biletix'te satışta.

Göklerden gelen kararlar ve zaferlerin ahlaki ikilemleri

DENİZ ÇAKMAK

Ana akım sinema, Batı merkezli siyasetin güncel itibar krizi söz konusu olduğunda geçmişin zaferlerini tekrar tekrar onurlandırmayı seviyor. İkinci Dünya Savaşı dramaları bunun beyaz perdedeki en kullanışlı araçları oldu her zaman. 14 Ağustos'ta vizyona giren "Firtınadan Önce" (Pressure) de artık neredeyse kendi başına bir türü temsil eden bu filmlerin perdedeki en yeni örneği. Bu temada çekilmiş filmler için kabaca bir dönemleştirme yaptığınızda anlatıların meydan muharebesi epiklerinden giderek cephe arkası kahramanlıklarına taşındığını görürsünüz.

Klasik anlatıların senaryo kurgusu son yıllarda hayatta kalarak evine dönen ya da cephede türlü fedakârlıklar yapan "vatansever" bir askerin maceralarından çok, istihbarat zaferlerine, bilim insanlarının savaşların gidişatını etkileyen başarılarına ve liderlerin psikolojik arka planlarına yüzünü döndü.

Oscar ödüllü Brendan Fraser ve Andrew Scott'ın başrollerini paylaştığı "Firtınadan Önce", 1944'teki meşhur D-Day'i (Normandiya Çıkarması) merkezine alıyor. Cephe gerisi hikâyesinden biri olarak film, Türkçeleştirilen başlığının da hakkını veriyor ve Müttefik Kuvvetler'in göklerden gelmesini beklediği bir kararla ilgileniyor: Meteorolojik tahmin

Scott'ın canlandırdığı Baş Meteorolog Doktor Stagg'in, D-Day'in planlanması için orduda hava tahminlerini raporlayan grupta görevlendirilmesiyle başlayan hikâyenin ana gerilimi, askeri politikalar ile bilim arasındaki çatışma üzerine kurulmuş. Film, Winston Churchill'in "deha" olarak tanımladığı Stagg'i ketum, asosyal

ve uyumsuz bir bilim insanı olarak çiziyor.

Benzer bir karakter yazımı 2023'ün Christopher Nolan imzalı "Oppenheimer"ında da vardı; bilimsel olgularla siyaset arasındaki ahlaki ikilemde sıkışan ketum bir karakterin izole dünyasıyla dış dünya arasındaki ilişkiye yakından bakıyordu film. Fakat "Firtınadan Önce"de Stagg'in bu portresi hikâyeyi zenginleştiren bir senaryo hamlesinden çok, General Eisenhower ve Müttefik Kuvvetler'in komutanlarıyla arasındaki çatışmayı mümkün

kılan basit bir formül olarak kalıyor. Komutanlar askeri riskleri bertaraf etmek ve kendi pozisyonlarında ısrar etmek isterken Stagg bilimi savunuyor. Ancak bu çatışma ne ahlaki ikilemleri ne savaşın kendisini ne de anlatı boyunca karşılaşılan diğer engelleri derinleştirmeye yarıyor. Filmdeki her engel kısa sü-

rede çözülüyor; nihayetinde Eisenhower, tüm tereddütlerine ve risklere rağmen Stagg'in uyarılarını dikkate alıyor. Böylece film, benzer temalara sahip kendinden önceki yapımların başarısının ekmeğini, onların yarattığı ahlaki ve dramatik gerilimi yeterince kurmadan bölüşmeye talip oluyor.

Üstelik filmin hikâyesi, Eisenhower'ın John F. Kennedy'nin D-Day'i nasıl kazandırları sorusuna verdiği ve sonradan effaneleşen "Almanların bizim kadar iyi meteorologları yoktu" yanıtından türetilmiş gibi görünüyor. Eisenhower'ın bu zaferin ardından kazandığı popülaritenin onu daha sonra ABD başkanlığına taşıdığını da hatırlamak gerek.

"Firtınadan Önce" bu haliyle seyirciye farklı sinemasal vaatler fısıldayan konusunun hakkını vermekten uzak. Klasik bir "izle, eğlen, tüket" filmi olmaktan öteye gidemese de hafta sonu için seyirci dostu bir vizyon alternatifini değerlendirebilir.

İranlı sanatçılardan oluşan Hicran müzik grubu "Gelenekten Bugüne, Ezgilerin Yankısı" ile Türkiye'de ilk dinletilerini Gençlik Sanat Merkezi'nde verdi

Gençlik Sanat'ta İran ezgileri

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Kadıköy'de yaşayan ve eğitim gören gençlerin kültür ve sanat etkinlikleri ile kurslarına ücretsiz bir şekilde ulaştığı Kadıköy Belediyesi Gençlik Sanat Merkezi, hazırladığı tiyatro gösterileri ve verdiği konserlerle de gençlerin sanatsal gelişimine önemli katkılar sunuyor. Ayrıca sergi ve dinleti gibi çeşitli etkinliklere de kucak açıyor. Merkez, 14 Ağustos Cumartesi günü İranlı sanatçılardan oluşan Hicran grubunun "Gelenekten Bugüne, Ezgilerin Yankısı" dinletisine ev sahipliği yaptı. Mostafa Pouryousef, Mohammad Javad Madvari ile Askhan Vatandoost'tan oluşan

Hicran müzik grubu, geleneksel İran çalgıları eşliğinde doğaçlama bir dinleti gerçekleştirdi. Mostafa Pouryousef ile Askhan Vatandoost'un çaldığı kamançe adeta dile geldi, Mohammad Javad Madvari'nin büyüleyici sesine eşlik etti. Madvari'nin üç telli sazı setarı çalıp söylediği İran ezgileri, salondaki dinleyicilere unutulmaz anlar yaşattı. Çoğunluğu İranlılardan oluşan izleyiciler duygu yüklü anlar yaşadı.

"İLK DİNLETİLERİNİ GENÇLİK SANAT'TA VERDİLER"

Türkiye'deki ilk dinletilerini Gençlik Sanat Merkezi'nde veren grup üyelerinin dinleti sonrasında duygu ve düşüncelerini aldık. Sekiz senedir ülkesine gidemediğini dile getiren, Türkiye'de çeşitli eğitim kurumlarında drama ve İngilizce dersleri veren Mostafa Pouryousef, Gençlik Sanat Merkezi'nin çalışmalarını yakından takip ettiğini ve beğendiğini söyledi. Merkez'de dinleti verme düşüncesinin hayata geçtiği için mutlu olduğunu ifade eden Pouryousef, "Ülkenizden uzaktasınız ve oraya da gidemiyorsunuz. O yüzden bu konser benim için çok değerli" diyerek ülkesine olana özlemini ve sevgisini bir kez daha dile getirdi.

İran'da yaşayan ve orada müzik eğitimi veren müzisyen Mohammad Javad Madvari de arkadaşlarıyla birlikte ezgileri Türkiye'de çalıp seslendirmekten ve dostlarıyla

bir araya gelmekten duyduğu mutluluğu paylaştı. İki yıldır Türkiye'de yaşayan Askhan Vatandoost da yeni kurulan bir ekip olmalarına rağmen çok iyi bir uyum yakaladıklarını ifade etti; bu uyumu müziğe ve ülkesine duydukları sevgiye bağladı.

SİNEVİZYON

Evcil Kahramanlar

Evcil Kahramanlar, ailelerinin taşınması sırasında yollarını kaybederek evlerinden kilometrelerce uzaklaşan gösteri köpeği Gracie ile sokak kedisi Pedro'nun eve dönüş macerasını konu alıyor. Birbirleriyle anlaşmakta zorlanan

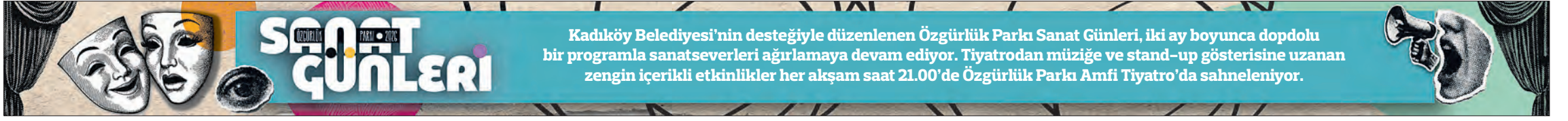
ikili, yeniden sahiplerine kavuşabilmek için farklılıklarını bir kenara bırakmak ve birlikte hareket etmek zorunda kalıyor. Karşlarına çıkan türlü engeller, Gracie ve Pedro'yu hem eğlenceli hem de tehlikeli bir maceranın içine sürüklüyor. Kevin Donovan ve Gottfried Roodt'un yönetmen koltuğunda oturduğu animasyon filminde, Susan Sarandon, Brooke Shields, Alicia Silverstone, Bill Nighy ve Danny Trejo'se kadrosunda yer alıyor.

KADIKÖY SİNEMASI

Davet: 14.00, 16.00, 18.20, 21-22 Ağustos 23.45
Oak Caddesinin Sonu: 16.30
Odyssey: 13.15, 20.30, 21 Ağustos 22.10
Karına: 22 Ağustos (Ekip Katılımı) 18.00
Hayvan Mezarlığı: 22 Ağustos 23.00
Dondurmam Gaymak: 23 Ağustos (Ekip Katılımı) 18.00
Kaygı: 26 Ağustos Başka 18.40
Serseri Aşklar: 26 Ağustos 20.30
Van Gogh: Sonsuzluğun Kapsında: 27 Ağustos Unutulmaz Perşembe 20.30

Ingmar Bergman Seçkisi:

Yaban Çilekleri: 21 Ağustos 20.30
Kış Işığı: 22 Ağustos 20.30
Persona: 23 Ağustos 20.30
Çığlıklar Ve Fısıltılar: 24 Ağustos 20.30
Güz Sonatı: 25 Ağustos 20.30
Adres: Bahariye Cad. No:25, Kadıköy

BU HAFTANIN PROGRAMI ŞÖYLE:

21 AĞUSTOS CUMA

EGE – YILDIZLARIN ALTINDA 30. YIL KONSERİ

90'ların sevilen şarkıları, romantik pop repertuarı ve sıcak sahne enerjisiyle Ege, 30. yıl konseriyle dinleyicilerle buluşuyor. Açık hava atmosferi ve canlı müziğin bir araya geleceği gecede, nostalji dolu keyifli bir yaz akşamı yaşanacak.

Biletler: biletinial.com – bubilet.com.tr

22 AĞUSTOS CUMARTESİ

GRUP GÜNDOĞARKEN & VASILIKI PAPAGEORGIOU KONSERİ

Grup Gündoğarken, yıllar önce Ege'nin iki yakasını ve ortak duyguları buluşturan "Rüzgâr" düetinin unutulmaz sesi Vasiliki Papageorgiou ile yıllar sonra yeniden aynı sahneyi paylaşacak. İkilinin müzikal buluşması, geçmişten bugüne uzanan sevilen şarkılar ve özel bir repertuvarla dinleyicilere nostalji dolu bir yaz akşamı yaşatacak. Grup Gündoğarken'in kendine özgü müzikal çizgisi ile Vasiliki Papageorgiou'nun güçlü ve etkileyici vokalinin bir araya geleceği gecede, iki sanatçının ortak müzikal hikâyesi de yeniden hayat bulacak.

Biletler: biletix.com – bubilet.com.tr – biletinial.com – grupanya.com – firsatbufirsat.com

23 AĞUSTOS PAZAR

BİR AİLE PROVASI: YAŞAYIN GİTSİN

Evrım Yağbasan'ın yazdığı, Gülhan Kadim'in yönettiği oyunda Devin Özgür Çınar, Fatih Özkan, Hasibe Eren, Sacide Taşaner, Süleyman Kara ve Ümit Beste Kargın rol alıyor. Figen'in, annesinin gidip gelen hafızası ve ablasıyla kurduğu karmaşık ilişki üzerinden kendi geçmişiyi yüzleşmesini anlatan oyun; aile, hafıza ve kendini bulma meselelerini mizah ve hüzünle ele alıyor.

Biletler: bubilet.com.tr – biletix.com – tiyatrolar.com.tr

24 AĞUSTOS PAZARTESİ

ÖLÜ'N BİZİ AYIRANA DEK

Hakan Yılmaz ve Ebru Cündübeyoğlu'nun rol aldığı oyun, boşanmaya karar veren Cansu ve Serdar'ın başına gelen sıra dışı bir geceyi konu alıyor. Boşanmadan bir gece önce düzenlenen kutlamanın ardından aynı yatakta

uyanarak çift, salonda buldukları cesetle birlikte "Hangimiz katil?" sorusunun peşine düşüyor. Komedi, çiftin bir yandan cinayeti çözmeye çalışırken bir yandan da evliliklerini ve geçmişlerini sorgulamasını sahneye taşıyor.

Biletler: biletix.com – biletinial.com – bubilet.com.tr – tiyatrolar.com.tr

25 AĞUSTOS SALI

CEM ERDOST İLERİ İLE PORTAKALALTI BULUŞMALARI

Cem Erdost İleri'nin yıllar önce bir ağacın altında başlattığı PortakalAltı, farklı oyuncu, müzisyen ve sanatçıları türküler etrafında buluşturan bir müzik projesi olarak yoluna devam ediyor. YouTube'da milyonlarca

kişiye ulaşan PortakalAltı Kayıtları'nın samimi atmosferi ve doğal karşılaşmaları, bu kez Özgürlük Parkı'nda izleyiciyle buluşacak.

Biletler: biletinial.com – bubilet.com.tr – biletix.com

26 AĞUSTOS ÇARŞAMBA

FLAMENCO ON FIRE İSTANBUL

İspanya'nın yeni kuşak flamenko yıldızlarından Cristina Aguilera, "Flamenco on Fire İstanbul Pálpito" gösterisiyle İstanbul seyahatinin karşısına çıkıyor. Geleneksel flamenko müziği ve dansını çağdaş bir yorumla sahneye taşıyan gösteri, müzik ve dans

tutkunlarını bekliyor. Biletler: biletinial.com – biletix.com – bubilet.com.tr

27 AĞUSTOS PERŞEMBE

AŞK LİSTESİ

Norm Foster'in yazdığı, Serkan Üstüner'in

yönettiği "Aşk Listesi"; Sevinç Erbulak, Hakan Bilgin ve Yosi Mizrahi'yi aynı sahnede buluşturuyor. Oyun, "Hayalinizdeki insanın bütün özelliklerini seçebilseniz neler yazardınız?" sorusundan yola çıkarak aşkı, ilişkileri ve ruh eşi arayışını mizahi

bir dille ele alıyor. Kenan'ın 50. yaş günü için aldığı hediye, iki yakın arkadaşın hayatını beklenmedik biçimde değiştirirken ortaya kahkaha dolu bir hikâye çıkıyor.

Biletler: biletix.com – biletinial.com – bubilet.com.tr

28 AĞUSTOS CUMA

JAVADOFF – WE DON'T SAY I LOVE YOU

Dünya çapındaki yıldızlarla gerçekleştirdiği performanslarla adından söz ettiren Mehmed Javadoff, Özgürlük Parkı'nda müzik-severlerle buluşacak. Sosyal medyada paylaştığı performanslarla da geniş

bir dinleyici kitlesine ulaşan Javadoff, "We Don't Say I Love You" konserinde kendi eserlerinin yanı sıra sevilen Türk dizi müzikleri ve dünya hitlerinden oluşan özel bir repertuar seslendirecek. Sanatçı, Özgürlük Parkı Açık hava Sahnesi'nde gerçekleşecek konserde müzik-severlere farklı türleri bir araya getiren bir yaz akşamı yaşatacak.

Biletler: bubilet.com.tr

Kadıköy silüetinde mimar Vedat Tek etkisi

● Mesut KAPLAN

29 Ekim 1923'te Atatürk'ün öncülüğünde Türk toplumunun bağımsızlık mücadelesi, en büyük meyvesi olan Türkiye Cumhuriyeti'ni vermiştir. Yokluğun ve yoksulluğun tüm ülkeyi sardığı bu dönemde; ülkenin yeniden inşası için büyük bir kalkınma içerisine girilir. Bu atılımın ayaklarından biri de sivil ve resmi binaların inşasıdır. Bu yeni inşa sürecinin yönetilmesinde Osmanlı Devleti'nin son döneminde ön plana çıkan iki isim vardır: Kendisi de Kadıköylü olan Mimar Kemalettin (1870-1927) ve mimari alanda eğitim görmüş ilk isim, Mimar Vedat Tek (1873-1942).

"Dersaadet'te, Beşiktaş'ta 1873 yılının Ramazan-ı Şerif'inde doğdum. Pederim vezirlerden Diyarbakır Valisi Merhum Sırrı Paşa'dır. Bir Müddet Mekteb-i Sultani'de tahsil görüp Fransa'da Paris şehrine gittim ve orada mimarlık eğitimi aldım. Türkçe ve Fransızca konuşur ve okur yazarım. Eserim yoktur," diyerek kendisini anlatır Vedat Tek. Türk mimarisinde bıraktığı eserlerle önemli bir yere sahip olan Vedat Tek, aynı zamanda besteci, yazar ve şair Leyla Saz'ın oğludur.

Cumhuriyet'in ilanından sonra Ankara'ya çağırılan Vedat Tek, burada özellikle kamu binalarının yapımında önemli görevler alır. Sonraki dönemlerde TBMM binası olarak da kullanılan "Cumhuriyet Halk Partisi Mahfeli", "Ankara Palas", "Gazi Köşkü"nün düzenlenmesi ve eklerin ilave edilmesi projelerini gerçekleştirir. Bu süreçte yaşadığı bazı anlaşmazlıklar sonucunda

Ankara'daki tüm görevlerini bırakan Tek, Ankara dışında "İzmit Saat Kulesi", "Kastamonu Hükmüt Konağı"nı da yapar ve İstanbul'a dönerek çalışmalarına burada devam eder. Sirkeci'de küçük bir ofis tutar. Gazeteye: "Mimar Mehmet Vedat" diyerek verdiği ilan; "Türk'ten mimar olur mu?" gibi sözlerle karşılaşmasına sebep olsa da en güzel cevabı ortaya koyduğu eserlerle verir.

1942 yılına kadar İstanbul'da serbest mimar olarak çalışan Vedat Tek, İstanbul'un birçok önemli yapısına imza atar. Bunlardan 1905-1909 arasında inşa ettiği Sirkeci'deki "Postahane-i Amire" (Büyük Postane), onun meslek hayatındaki belki de en önemli eseri olur. Bu proje ona "Legion d'Honneur", "Mecidi" ve "Osmani" nişanlarını kazandırır. "Tapu Kadastro Müdürlüğü" (Sultanahmet), "Halit Ziya Uşaklıgil Köşkü" (Çemberlitaş), "Hobyar Mescidi" (Sirkeci), günümüzde Haliç Kongre Merkezi olarak kullanılan "Sütlüce Mezbahası", "Tütün Deposu" (Üsküdar), "Tahir Han" (Galata), "Teyyare Şehitleri Anıtı" (Fatih), "Yayla Apartmanı" (Nişantaşı), "Pertev Apartmanı" (Taksim) ve daha birçok eseri sayılabilir.

KADIKÖY'DEKİ VEDAT TEK İMZALARI

Bazı yapılar vardır; olduğu yerle özdeşleşen, o yerin simgesi olan. Ulaşımın henüz çok gelişmediği, günümüz köprülerinin yapılmadığı dönemde Anadolu'dan, eskilerin deyimiyle; "Eski İstanbul"a gelen herkesin İstanbul olarak gördüğü ilk yer Kadıköy'dür. Eski İstanbul'dan Anadolu yakasına bakınca görülen ilk yer yine Kadıköy'dür. Eski İstanbul'dan Vapurla Kadıköy'e gelmek isteyenlerin ise Kadıköy namı-

na gördükleri ilk yapılardan biri Haydarpaşa İskelesi'dir. Moda koyunda bulunan Moda İskelesi'yle birlikte Kadıköy'ün silüetindeki önemi günümüzde de devam eden bu iki yapının ortak özelliklerinden biri de Mimar Vedat Tek tarafından tasarlanmış olmalarıdır. 1916 yılında Heyet-i Fenniye Reisi (İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü) olan Vedat Tek, özellikle Anadolu yakasındaki iskeleler için çalışmalar

yapmış fakat bunlardan yalnızca Haydarpaşa ve Moda iskeleleri için yaptığı tasarımları gerçekleştirebilmiştir.

Vedat Tek'in Kadıköy sınırları içerisindeki yapıları yalnızca iskelelerden ibaret değildir. Zihni Paşa ya da Erenköy İstasyon Camii, Padişah II. Abdülhamid'in Ticaret ve Ziraat Nazırı Mustafa Zihni Paşa tarafından Erenköy'de 1902-1904 yılları arasında yaptırılmıştır. Camii Vedat Tek tarafından tasarlanmış; ünlü iç yazıları da Hattat Sami Efendi tarafından yazılmıştır.

Mimar Vedat Tek'in Kadıköy'de bulunan sivil yapılarına baktığımızda ise Çiftelhavuzlar'da bulunan Cemil Topuzlu Köşkü, Vedat Tek'in yaptığı eserler içerisinde en tartışmalı yapıdır. Çünkü yapı, Tek aile arşivindeki Vedat Tek eserlerinde yer almakla beraber Cemil Topuzlu'nun, "İstibdat-Meşrutiyet-Cumhuriyet Devirlerinde 80 Yıllık Hatıralarım" isimli eserinde yapının proje sahibinin Alexandre Vallauray olduğunu belirtir. Yine Vedat Tek'in mimarı olduğu ve Suadiye'de bulunan Mr. L. Varber Villası, dikkati çeken projelerindendir. 1932 yılında inşa edilen yapı, iki katlı fakat müstakil girişlere sahiptir. Yıllar içerisinde birçok değişikliğe uğradıktan sonra da 2001 yılında yıkılmıştır.

Vedat Tek'in projesi olduğu, Afife Batur'un hazırladığı, "M. Vedat Tek: Kimliğinin İzinde Bir Mimar" isimli kitapta kaynaklarla ortaya konan diğer iki yapı ise; Kalamış'taki fakat günümüzde mevcut olmayan Feride Ayni Köşkü ile Moda'daki Mahmut Paşa Köşkü'dür.

Dünder'ın son sergisi...

4 ay önce yaşama veda eden sanatçı Merve Dünder'ın son sergisi ay sonuna dek izleyicisini bekliyor

● Gökçe UYGUN

8 Nisan'da hayatını kaybeden Merve Dünder'ın yaşarken hazırladığı son sergisi izleyiciyle buluşuyor. "Deftere Düşen Sabah Işığı" isimli solo sergisi, Nergis Abıyeva küratörlüğünde 28 Nisan'da İçerenköy'deki Quick Art Space'te açıldı.

Sanatçının sabahın erken saatlerinde doldurmaya başladığı defterlerine ve yürüyüşlerine, yani günlük rutinlerine referans veren sergide son dört yılda ürettiği desen, kolaj, asambraj, resim ve yerleştirmeden oluşan kapsamlı bir seçkiye yer veriliyor. Hazırlıklarına 2025 yılının başında, Dünder'ın sağlığında başlanan sergi, kendisinin, ailesinin ve yakın çevresinin isteği doğrultusunda planladığı biçimiyle hayata geçirildi. Dünder'ın Quick Art Space (QAS) Yönetim Kurulu Başkanı Mine Erdemoğlu'yla birlikte geliştirdiği kolektif

çalışma da sergide yer alıyor.

HASTA YATAĞINDAN SERGİ SALONUNA

Serginin adını veren, bu sergiyi kurarken Merve Dünder'ın hastalığını öğrenen ve tedavi sürecinde zorunlu olarak izole olduğu dönemde iletişimi mektuplaşmaya benzer bir yazışma biçimine dönüştüren küratör Nergis Abıyeva, bu süreci "bilmediğimiz bir

yerden sergi yapmak" olarak tanımlıyor. Abıyeva, Argonotlar sitesine verdiği röportajda şunları anlatıyor: "Merve 2026'nın Ocak ortasında tanı aldığını ve tedavi sürecine başladığını benimle paylaştığında, Nisan ayında açılacak solo sergisini ertelemeyi istemediğini, işlerinin hazır olduğunu söylemişti. Tedavi sürecindeki ilk ziyaretimden sonra, 'Bugün bana çok iyi geldin. Teşekkür ederim' diye mesaj atmıştı. Aslında beni harekete geçiren de bu mesaj oldu. Bu sergiyi yapma yöntemi-miz bildiğimiz bir yerden olmayacaktı. O ilk kez tedavi sürecinde sergi açacak, ben de ilk kez tedavi sürecinde olan bir sanatçıyla çalışacaktım. Dolayısıyla sadece alet çantamızdakileri değil, sergi yapma yöntemimizi de değiştirmemiz gerekiyordu. Sürecin kendisini ve bu yeni yöntemi birlikte bulmaya çalışmak için mektuplaşma tadında yazışmak gelmişti aklıma. Merve'yi yormayacak şekilde serginin açılışına kadar yazışmayı önermiştim. 'Son bir aydır tüm kimliklerim yok oldu ve sadece hasta kimliğimle ayakta'yım. Sen bana sanatçı kimliğimi hatırlattın. Dolayısıyla seninle bu paylaşacağımız bu sürecin her açıdan bana iyi geleceğini düşünüyorum. Ben varım' diye yanıtlamıştı. Benim için küratörlüğün sorumluluklarını yeniden düşündüğüm bir dönem oldu. Karşılıklı şefkatin küratör-sanatçı ilişkisinde ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anladım. Merve de en zor günlerinde bile QAS ekibine karşı şefkatini ve ihtimamını hep hissettirdi."

Afiş tasarımını Suat Gürsözlü'nün yaptığı sergi, 31 Ağustos'a dek haftanın her günü 09.00 - 20.00 saatleri arasında, İçerenköy, Umut Sk. No:10-12 Ataşehir adresinde görülebilir.

EKONOMİST SANATÇI

Merve Dünder, lisans eğitimini 1986-1990 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü'nde tamamlamıştı. 2012-2016 yılları arasında Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Plastik Sanatlar Bölümü'nde yüksek lisans yapmış ve 2015 yılında Salzburg International Summer Academy of Fine Arts bünyesindeki "Irina Nakhova" atölyesine katılmıştı. Sanatçı, kişisel sergilerini İstanbul'da Galeri Bu'da "Hangisi Ağır Hangisi Gerçek" (2019) ve Mixer Proje Odası'nda "Zihinde bir Dalga" (2022) başlığıyla gerçekleştirmişti. Kariyeri boyunca 28 grup sergisine ve sanat etkinliğine katılan Dünder; ayrıca Artist 2017 İstanbul Sanat Fuarı ve Step İstanbul gibi organizasyonlarda Galeri Bu ile yer almış, Kadınlar Yaşasın Diye sosyal sorumluluk projesi kapsamındaki sergiye katkıda bulunmuştu.

Merve Dünder, çalışmaları arasında dilin, toplumsal normların ve duyuşal deneyimlerin; duy-

gusal algı ile benlik ve gerçeklik kavrayışını nasıl biçimlendirdiği sorusundan hareket eden bir sanatçıydı. Çizim, heykel, yerleştirme ve metin temelli işlerinin yanı sıra, izleyici katkısına açık üretimler de sanat pratiğinin bir parçası olan sanatçı, kullanılmış kâğıt, dikiş ve tebeşir tozu gibi kırılgan ve mütevazı malzemeleri kullanırdı.

Sergi Fotoğrafları: Tahir Akkurt

TBB Risk Merkezi verilerine göre yılın ilk yarısında 1 milyon 116 bin kişi bireysel borcunu ödeyemedi

● Leyla Alp

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi'nin Haziran 2026 dönemine ilişkin aylık bülteni, kredi hacmindeki büyümenin yanında borçların geri ödenmesinde yaşanan sorunlara ilişkin dikkat çekici veriler ortaya koydu. Bültene göre toplam nakdi kredi hacmi bir yılda yüzde 37 artarak 28 trilyon 136 milyar TL'ye yükselirken, tasfiye olunacak krediler yüzde 78 artışla 961 milyar TL'ye ulaştı. Böylece tasfiye olunacak kredilerin toplam kredilere oranı yüzde 3,3'e çıktı.

BİREYSEL KREDİLER 6,9 TRİLYON TL'YE ULAŞTI

Rapora göre haziran ayında bireysel kredi hacmi 6 trilyon 927 milyar TL'ye yükseldi. Bireysel kredi kullanan tekil kişi sayısı ise 44,5 milyon oldu. Bireysel kredilerde kişi başına ortalama risk tutarı 4,6 milyon TL olarak hesaplandı.

Bireysel kredilerde sorunlu alacakların toplamı da 335,5 milyar TL'ye ulaştı. Kredi kartlarında 181,9 milyar TL, kredili mevduat hesaplarında 49,9 milyar TL ve ihtiyaç kredilerinde 101,7 milyar TL tasfiye olunacak alacak bulunuyor.

1,1 MİLYON KİŞİ BORCUNU ÖDEYEMEDİ

Risk Merkezi'nin verileri, bireysel borçlarda ödeme güçlüğü'nün yılın ilk yarısında ciddi boyutlara ulaştığını gösterdi. 2026 yılının Ocak-Haziran döneminde bireysel kredi veya bireysel kredi kartı borcunu ödemediği için yasal takibe intikal eden gerçek kişi sayısı 1 milyon 116 bin 836 oldu. Bu sayı yalnızca kredi veya kredi kartı türlerinin ayrı toplamını ifade etmiyor; her iki borç türünde de takibe düşen kişiler tekil olarak hesaplanıyor.

Yılın ilk altı ayındaki toplam, geçen yıllarla karşılaştırıldığında da dikkat çekiyor. Bültene göre 2025 yılının tamamında bireysel kredi veya kredi kartı borcunu ödeyemediği için yasal takibe intikal eden gerçek kişi sayısı 2 milyon 114 bin 107 olurken, 2026'nın yalnızca ilk altı ayında bu sayının 1 milyon 116 bin 836 kişiye ulaşması, yılın geri kalanında tablonun daha da büyüebileceğine işaret ediyor.

Haziran ayında yüz binlerce kişi ilk kez kredi ürünlerine başvurarak borçlandı. Risk Merkezi verilerine göre 210 bin kişi ilk defa kredili mevduat hesabı (KMH), 199 bin kişi ilk defa kredi kartı, 125 bin kişi ise ilk defa tüketici kredisi kullandı. Aynı dönemde ilk defa konut kredisi kullanan kişi sayısı 13 bin, ilk defa taşıt kredisi kullanan kişi sayısı ise 9 bin oldu.

Rapora göre haziran ayında bireysel kredi veya kredi kartı borcunu ödemiş tekil kişi sayısı da 297 bin olarak kaydedildi. Aynı ay kredi kartı borcunu ödemeyenlerin sayısı 168 bin, bireysel kredi borcunu ödemeyenlerin sayısı ise 117 bin oldu.

Bireysel kredi kullanımında İstanbul, Ankara ve İzmir başı çekti. Haziran 2026 itibarıyla

İstanbul bireysel kredi hacminin yüzde 27'sini, Ankara yüzde 10'unu, İzmir ise yüzde 7'sini oluşturdu.

ŞİRKETLERİN KREDİ BORÇLARINDA RİSK ARTIYOR

Rapor şirketler açısından riskin bazı alanlarda daha hızlı arttığına işaret ediyor. Ticari kredilerin toplam nakdi hacmi Haziran 2026'da 21 trilyon 209 milyar TL'ye ulaşırken, tasfiye olunacak ticari krediler 626 milyar TL oldu. Tasfiye olunacak kredilerin ticari kredilere oranı yüzde 2,9'a yükseldi.

Sektörel bazda tasfiye olunacak krediler en fazla tarımda yüzde 218, toptan ve perakende ticarete yüzde 148, finansal aracılıkta yüzde

131 ve imalat sanayinde yüzde 99 arttı. İnşaat sektöründe ise nakdi krediler yüzde 50 büyürken tasfiye olunacak krediler yüzde 29 yükseldi.

Borç ödeme sorunlarının bir diğer göstergesi çek ve senet verilerinde görüldü. Haziran ayında bankalara ibraz edilen çeklerin toplam tutarı 40 milyar TL olurken, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin tutarı 39 milyar TL'ye ulaştı. Ocak-Haziran 2026 döneminde ise bankalara 157,9 milyar TL tutarında çek ibraz edilirken, karşılıksız işlemi yapılan çeklerin toplam tutarı 162 milyar TL olarak kaydedildi.

Protestolu senetlerde de 12 bin adet senet protesto edildi ve bunların toplam tutarı 5 milyar TL oldu. Yılın ilk altı ayında protesto edilen senetlerin toplam tutarı 33 milyar TL'ye ulaştı.

Yabancı plakalı araçlara yeni kurallar

Yabancı plakalı araçlara HGS ve yeterli bakiye şartı getirilirken, ödenmeyen borçların sınır kapılarında tahsil edilmesinin önü açıldı

● Hülya ARSLAN

Yabancı plakalı araçların Türkiye'deki ücretli otoyol ve erişme kontrollü karayollarını kullanımına ilişkin kurallar yeniden düzenlendi. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, 29 Temmuz'da Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelikle geçiş ücretleri, idari para cezaları, ödeme, takip ve tahsil süreçlerinde değişikliğe gidildiğini açıkladı. Yeni sistemle birlikte Türkiye'de tahsil edilemeyen borçların, araçların yurt dışına çıkışı sırasında sınır kapılarında kontrol edilmesi ve tahsil edilmesi hedefleniyor.

Yeni düzenlemeyle yabancı plakalı araçların ücretli yol kullanımına ilişkin ödeme ve tah-

silat süreçlerinin tek bir çerçevede yürütülmesi amaçlanıyor. Düzenlemeyle 17 Şubat 2017 tarihli yönetmelik de yürürlükten kaldırıldı.

HGS KULLANIMI ZORUNLU

Düzenlemeye göre yabancı plakalı araçların ücretli karayollarını kullanırken HGS veya benzeri elektronik geçiş sistemlerinden birine abone olması esas olacak. HGS hesabında geçiş ücretlerini karşılayacak yeterli bakiye bulundurulması gerekecek. Elektronik etiketin çalışır durumda tutulması ve ön cama kurallara uygun şekilde yerleştirilmesi sürücünün sorumluluğunda olacak. Araç plakalarının da temiz ve okunabilir durumda bulunması gerekecek. HGS hesapları PTT

şubeleri, PTT acenteleri, anlaşmalı bankalar ve üye iş yerleri üzerinden açılacak. Düzenleme yalnızca Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen ücretli yolları değil, ilgili mevzuat kapsamında işletme hakkı verilen veya devredilen otoyol ve erişme kontrollü karayollarını da kapsayacak.

Abonelik olmadan, yeterli bakiye bulunmadan veya geçiş ücretinin ödenmemesi durumunda yapılan geçişler ihlalli geçiş sayılacak. Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen ücretli yollarda ihlalli geçiş yapan yabancı plakalı araçlara, geçiş ücretinin yanı sıra dört katı tutarında idari para cezası uygulanabilecek. Ancak geçiş ücretinin 15 gün içinde ödenmesi halinde idari para cezası uygulanmayacak.

BORCU OLAN ARAÇ SINIRDAN ÇIKAMAYACAK

Düzenlemenin en dikkat çekici maddelerinden biri, Türkiye'de tahsil edilemeyen geçiş ücretleri ve idari para cezalarının sınır kapılarında kontrol edilmesi. Yabancı plakalı araç Türkiye'den çıkış yapmık üzere sınır kapısına geldiğinde, araçla ilgili borçlar elektronik sistem üzerinden sorgulanacak. Borç bulunması halinde ödeme yapılmadan aracın yurt dışına çıkışına izin verilmeyecek. Geçiş ücretleri ve idari para cezaları, sürücünün Türk vatandaşı olup olmadığına bakılmaksızın ve ayrıca tebligat şartı aranmadan, sürücünün bilgilendirilmesiyle tahsil edilebilecek. Sınır kapısında borcu bulunan yabancı plakalı araç sahipleri, geçiş ücretleri ve idari para cezalarını banka veya kredi kartıyla ödeyebilecek. Muhasebe birimlerinin veznelerinde ise nakit ödeme yapılabilecek.

Trafikte öfkenin haritası çıkarıldı: Türkiye ilk 5'te

Trafikte agresif sürüş algısına ilişkin araştırmada Türkiye, yüzde 4'lük oranla İspanya'yla birlikte beşinci sırada yer aldı

● Simge KANSU

Araç kiralama platformu DiscoverCars.com, sürücülerin dünya genelindeki trafik deneyimlerini mercek altına aldı. Agresif sürüş davranışlarının en fazla hangi ülkelerle özdeşleştirildiğini ortaya koyan araştırmada Türkiye, İspanya ile birlikte beşinci sırayı paylaştı. Listenin ilk sırasında ise İtalya bulunuyor.

DiscoverCars.com'un Nisan 2026'da müşterileri arasında gerçekleştirdiği araştırmaya 713 kişi katıldı. Katılımcılara trafikte yaşadıkları öfke ve gerilim deneyimlerinin yanı sıra agresif sürüşle en çok ilişkilendirdikleri ülke, şehir ve otomobil markaları soruldu.

TÜRKİYE BEŞİNCİ SIRADA

Araştırmaya katılanların yüzde 23'ü agresif sürüş davranışlarıyla en fazla İtalya'da karşılaştığını belirtti. Bu sonuçla İtalya listenin ilk sırasında yer alırken, ülkeyi yüzde 11 ile İngiltere ve yüzde 9 ile ABD takip etti. Fransa ve Avustralya yüzde 5'lik oranlarla dördüncü sırayı paylaştı. Türkiye ise katılımcıların yüzde 4'ü tarafından agresif sürüşle ilişkilendirildi. Aynı orana sahip İspanya ile birlikte Türkiye, araştırmanın

ilk beşinde yer aldı. Araştırmada, ülkelerin sonuçlarının katılımcıların yaşadığı veya seyahat ettiği destinasyonlara bağlı olarak değişebileceğine de dikkat çekildi.

Sıralamada öne çıkan ülkeler şöyle:

- İtalya: yüzde 23
- İngiltere: yüzde 11
- ABD: yüzde 9
- Fransa: yüzde 5
- Avustralya: yüzde 5
- Türkiye: yüzde 4
- İspanya: yüzde 4

EN ÇOK SINIRLENİLEN DAVRANIŞLAR

Araştırma, ülkelerin yanı sıra sürücülerin trafikte en fazla hangi davranışlardan rahatsız olduğunu da ortaya koydu. Listenin ilk sırasında yüzde 56 ile dönüşlerde veya şerit değiştirirken sinyal vermemek yer aldı. Öndeki aracı çok yakından takip etmek yüzde 46 ile ikinci sırada bulunurken, sol-lama şeridinde yavaş ilerlemek yüzde 43 ile sürücülerin en fazla rahatsız eden davranışlardan biri oldu. Katılımcıların yüzde 39'u dikkati dağıtık bir şekilde araç kullanıldığını, yüzde 20'si ise ani fren yapılmasını sinir bozucu buldu.

Araştırmada dikkat çeken bir diğer sonuç ise direksiyon başındaki öfkenin ne kadar yaygın olduğu. Katılımcıların yüzde 68'i diğer sürücülere "zaman zaman", yüzde 17'si ise "sık sık" sinirlendiğini belirtti. Her gün trafik öfkesi yaşadığını söyleyenlerin oranı yüzde 5 olurken, yalnızca yüzde 10'luk bir kesim trafikte diğer sürücülere hiç sinirlenmediğini ifade etti.

Kadıköy Belediyesi tarafından altıncısı düzenlenen “Mahallemde Çocuk Tiyatrosu”, 14 Ağustos Cuma günü 19 Mayıs Mahallesi Kriton Curi Parkı Açık Hava Sahnesi'nde oynanan “Kayıp Gösteri: Cesur Sihirbaz Rooni” adlı oyunla başladı

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Kadıköy Belediyesi, çocukların sanatla kucaklaşması için Kadıköy'ün parklarında ve mahallelerinde etkinlikler yapmayı sürdürüyor. Bu etkinliklerden “Mahallemde Çocuk Tiyatrosu” da 14 ile 30 Ağustos tarihleri arasında Kadıköy'ün mahallelerini tiyatro sahnesine dönüştürüyor. Bu yıl altıncısı düzenlenen “Mahallemde Çocuk Tiyatrosu” etkinliğinde çocuklar, mahallelerde kurulan gezici sahnelerde birbirinden keyifli oyunlar izlemenin mutluluğunu yaşayacak. Ücretsiz olan etkinliğin açılışı, 14 Ağustos Cuma günü 19 Mayıs Mahallesi Kriton Curi Parkı Açık Hava Sahnesi'ndeki “Kayıp Gösteri: Cesur Sihirbaz Rooni” adlı oyunla yapıldı.

Yoğun bir katılımın olduğu etkinlikte oyuncular sahnede, aileler ve çocuklar ise parkta, ağaçların arasında oyunu izleyerek keyifli dakikalar geçirdi. Parkta cumartesi günü “Dinle Beni”, 16 Ağustos Pazar günü ise “Zebra Müzikali” çocuklarla buluştu.

Etkinliğin açılış günü Kriton Curi Parkı'na gittik, Açık Hava Sahnesi'nde oynanan “Kayıp Gösteri: Cesur Sihirbaz Rooni” oyunu öncesinde oyuncu Berat Eren ve izleyicilerle konuştuk.

“TİYATROYU EVLERİNİN ÖNÜNE GETİRDİ”

Tiyatro ekibi olarak çocuklar için birçok proje hazırladıklarını ve bunları çocuklarla buluşturmayı amaçladıklarını söyleyen Berat Eren, Mahallemde Çocuk Tiyatrosu'nun önemli bir proje olduğunu söyledi, “Çok güzel bir proje. Çok heyecanlıyız. Kadıköy Belediyesi'ne çok teşekkür ediyoruz. Bizi çocuklarla, mahallelerle buluşturuyor. Her çocuğun tiyatroya ulaşma imkanı maa- lesef yok. Bazen ulaşım problemi bazen de maddi imkanlar engel oluyor. Ama Kadıköy Belediyesi bütün bu zorlukları kırarak tiyatroyu çocukların

Mahallemde Çocuk Tiyatrosu başladı

Öykü Tezbaşaran

Merve ile Özgür Tekin

Berat Eren

neredeyse evlerinin önüne kadar getirdi. Belediye çok teşekkür ediyoruz.” dedi.

“YAZ TATİLİM DAHA DA GÜZELLEŞTİ”

Tiyatro oynamayı ve izlemeyi çok sevdiğini söyleyen, mahallesinde tiyatro izlemenin de yaz tatilini daha da güzelleştirdiğini ifade eden 9 yaşındaki Öykü Tezbaşaran, “Heyecanla oyunu bekliyorum. Ne izleyeceğimi ve neler anlatacaklarını merak ediyorum. Parkın içinde arkadaşlarımla izlemek beni mutlu edecek. Tiyatro sevgi aşıyor.” diye konuştu.

“SANATLA İÇ İÇE BÜYÜYÖR”

Oğulları Batu ile birlikte ilk defa Mahallemde Çocuk Tiyatrosu etkinliğine katılan Özgür ile Merve Tekin de şunları dile getirdi: “Park evimize yakın. Çocukların birbirini bu etkinlikte görmesi, birbirleriyle daha fazla iletişime geçmesi çok değerli. Sanatsal faaliyetler çocukların gelişimi ve sosyalleşmesi açısından çok önemli. Kalamış ve Özgürlük Parkı'ndaki etkinlikleri de takip ediyoruz. Yeni Türkü konserini birlikte dinledik. Güzel ortamlara giriyor, insanlara bulunabilecek- zün sanatla iç içe büyümesini istiyoruz.”

ETKİNLİK PROGRAMI VE DETAYLI BİLGİ İÇİN:

https://kadikoyapi.kadikoy.bel.tr

ETKİNLİK PROGRAMI

Şehit Jandarma Er Çağlar Mengü Parkı

► 21 Ağustos Cuma – Korkusuz Salyangoz (+3)

► 22 Ağustos Cumartesi – Dinle Beni (+4)

► 23 Ağustos Pazar – Fatih Ermiş ile Çocukça Şeyler (+4)

Kadıköy Belediyesi Alan Kadıköy Amfi Sahne

► 28 Ağustos Cuma – Bir Yüzgeç Hikayesi (+4)

► 29 Ağustos Cumartesi – Pezzettino (+3)

► 30 Ağustos Pazar – Susam Sokağı: Kurabiye Operasyonu (+3)

İBB yurtlarına başvurular başladı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin üniversite eğitimi için İstanbul'a gelen gençler için hizmete açtığı yurtlara başvuru kayıtları başladı. Yurtlara başvuruların son tarihi 25 Ağustos

● Şimal Deniz TAŞAN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB), üniversite eğitimi için İstanbul'a gelen gençlere barınma hizmeti sunduğu yükseköğrenim yurtlarının 2026 – 2027 akademik yılı başvuruları başladı. 18 Ağustos itibarıyla yurt.ibtanbul web sitesi üzerinden alınmaya başlanan başvurular, 25 Ağustos'a kadar devam edecek. Asil ve yedek listeden barınma hakkı kazanan öğrencilerin bilgileri, online kesin kayıt tarihleri ve kayıtlarla ilgili detaylı bilgiler de web sitesinden duyurulacak. Öğrenciler, 14 Eylül'den itibaren İBB yurtlarında kalmaya başlayacak.

16 YURT TA BARINMA HİZMETİ

11'i Avrupa Yakası'nda, beşi Anadolu Yakası'nda hizmet veren İBB yurtlarında, Türkiye'nin farklı şehirlerinden gelerek İstanbul'daki yükseköğrenim kurumlarına yerleşmeye hak kazanan gençlere kaliteli, temiz, konforlu ve güvenli barınma imkânı sunuluyor. İBB yurtlarının bu yılki ücreti ise kahvaltı ve akşam yemeği dahil günlük 128 TL olacak.

KOŞULLARI NELER?

T.C. vatandaşı olan ve örgün eğitim veren bir yükseköğretim kurumuna kayıtlı öğrencilerin başvuru- rabilecekleri İBB yurtları için öğrencinin kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumunun İstanbul il sınırları içinde bulunması, ailesinin (anne-baba) İstanbul il sınırları dışında ikamet ediyor olması, zorunlu staj hariç brüt asgari ücretin bir buçuk katının üzerinde ücretli bir işte çalışması, kamu personeli olmaması, yurt başvurusu yaptığı tarihte 30 yaşını doldurmuş olması gibi şartlar aranacak.

İstanbul'da okul servis ücretlerine yüzde 10 zam

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2026-2027 eğitim öğretim yılı takvimine göre okullar 14 Eylül 2026 Pazartesi günü açılacak. Yeni eğitim döneminin başlamasına haftalar kala velilerin en önemli gider kalemlerinden biri olan okul servislerinin ücretleri de netleşti. Ntv'de yer alan habere göre İstanbul'da okul servis ücretlerine yeni eğitim öğretim yılında yüzde 10 zam yapıldı. Zamlarla birlikte özellikle uzun mesafelerde servis ücretleri 90 bin liranın üzerine çıktı.

İstanbul Servisçiler Odası Başkanı Günhan Sınar, rehber personel kullanılan servislerde tarife ücretine yüzde 35 oranında ek ücret uygulanacağını açıkladı. Sınar, akaryakıt fiyatlarının ilerleyen dönemde artış yaşanması hâlinde yeniden zam talebinde bulunabileceklerini belirtti.

Yeni tarifeyle birlikte servis işletmecilerinin belirlenen ücretlerin dışında ek bir bedel talep etmesine izin verilmeyecek. Veliler, servis sözleşmesi yapılmadan önceki teklif aşamasında dahi tarife dışında bir ücret ödemeye zorlanamayacak. Servis ücretleri yıllık veya yarıyıllık bedel üzerinden taksitlendirilebilecek. Ödemeler nakit veya kredi kartıyla yapılabilecek. Velilerden kredi kartıyla tek çekim ya da tek seferde nakit ödeme yapmaları talep edilemeyecek.

Yeni tarifeyle göre yıllık servis ücretleri mesafeye göre şöyle: 0-1 kilometre: 39 bin 970 lira 1-3 kilometre: 42 bin 804 lira 21-23 kilometre: 90 bin 112 lira 23-25 kilometre: 93 bin 610 lira 2025 yılında uygulanan tarifeyle yıllık servis ücretleri 0-1 kilometre için 23 bin 445 lira, 1-3 kilometre için 25 bin 110 lira, 3-5 kilometre için 27 bin 135 lira, 5-7 kilometre için ise 28 bin 296 lira olarak uygulanmıştı.

İstanbul'da okul servis ücretleri yüzde 10 oranında artırıldı. Yeni tarifede uzak mesafelerde yıllık ücretler 90 bin lirayı aşarken, rehber personel bulunan servislerde ücretlere yüzde 35 ekleme yapılacak

ÇOCUĞUNUZUN BAŞARILI GELECEĞİ İÇİN BİZİ SEÇİN !

PEDAGOG. ALİYE NİLÜFER ÖKTEMER

MAIL: bilgi@tanmavibeyazcocuk.k12.tr

WEB :www.tanmavibeyazcocuk.k12.tr

TEL:02163388138- 5325882135

FENERYOLU MAH. DOSTANE SOK.NO:8 KADIKÖY- İSTANBUL

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına

Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Mesut KÖSEDAĞI

Yayın Kurulu

Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gürbüz ENGİN

Sayfa Tasarımı

Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN,

Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYIÇ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: 0 (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi

Sarayardı Caddesi

Khalidion İş Merkezi

No: 98 Kadıköy

Tel: 0 (216) 348 70 60

ilan/Reklam: 0 (216) 345 82 02

Baskı: Türkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 51 Levent Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Etiler/Beşiktaş / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

The Odyssey: Bir filminden ötesi...

UĞUR
VARDAN

Bazı filmler bir şekilde çeperlerini aşar ve gündeme farklı yönlerden oturur. Böylesi bir çizgiye ulaşmaları için de sinematografik anlamda iyi olmaları gerekmez; konuşulmaları, tartışılmaları, merak edilmeleri ve kendi yöntemleri eşliğinde ya da dışında gelişen kimi unsurlarla popüler kültürdeki yerlerini almaları yeterlidir. Zihnimi şöyle bir yokladığımda geçen yüzyıl bu türden halelerle sarılmış son yapıtın 'Titanic' olduğunu hatırlıyorum. O dönemler haftalık haber dergisi Aktüel'de çalışıyordum ve vizyona girdiğinde hiç beğenmediğimi belirten bir eleştiri kaleme almıştım. Lakin (çoğu kez olduğu gibi!) kitleler benimle aynı fikirde değildi ve James Cameron'ın eski Yeşilçam refleksleriyle dolu ama teknolojik hamlelerle destekli bu çalışmasını öylesine sevdi ve bu vesileyle salonlara öyle hücum etti ki koca geminin okyanusun derinliklerine baktarken beraberinde onca insanı da götürmesini anlatan film tüm zamanların 'box office' listesinde sarsılmaz bir yer edindi; laf aramızda ben de filmin Türkiye'de gördüğü ilgi üzerine iki ay sonra yeni bir manşet haber yaptım! Hali hazırda 1997 tarihli 'Titanic' beşinci sırada ve listenin zirvesinde yine aynı yönetmenin, yani James Cameron'ın 2009 yapımı 'Avatar'ı var...

Gelelim modern, hatta 'post-modern' za-

manlara... Aradan 29 yıl geçmiş ve 'sosyal medya çağı'nda benzer bir etkiyi Christopher Nolan imzalı 'The Odyssey'de gördük, görmeye de devam ediyoruz. 'Titanic' esas olarak öyküsünü inşa ederken yardım aldığı teknolojik hamlelerle insanların ilgisini çeken ve merak uyandıran bir hamleydi, Nolan'ın Homeros'un ünlü destanından yaptığı uyarlama ise farklı bir sunuşun, pazarlamanın ve merakın ifadesine dönüştü. Malum, filmin hikâyesi neredeyse üç bin yıllık bir geçmişe sahip bir kiptan uyarlama. Zamanın uygarlık temsilcisi Yunan medeniyetinin Truva'yı ele geçirmek üzere çıktığı işgal serüveninde zafere ulaştıktan sonra askerleriyle birlikte ülkesi İthaka'ya dönmeye çalışan ama hedefine ancak 20 yıllık meşakkatli bir çabanın ardından ulaşabilen Odysseus'un öyküsü bu... Pekî niye bu kadar uzun sürmüş bu geri dönüş serüveni? Araya Tanrılar, Tanrıçalar, öte dünyaya gidenler, tuhaf yaratıklar vs. girmiş ve Homeros'un bir kahraman olarak sunduğu Odysseus'un menleketine varma yolculuğu uzadıkça uzamış. Sinema bu kadim öyküye elbette daha önceleri defalarca uğradı, bazen filmlerle bazen TV dizileriyle bazen de serbest uyarlamalarla meseleye vâkıf olduk.

Christopher Nolan ise bence zekice kurguladığı pazarlama teknikleriyle şimdiki zaman seyircisininin zaafalarını iyi kullandı, çekim aşamasından vizyona giriş sürecine kadar sunduğu kimi merak parçalarıyla beklentiyi yükselttikçe yükseltti. Teaserlar, karşımıza gelen askerlerin miğfer tasarımları, çağlarının ötesindeki giysi modelleri, tasarımları,

zihinlerde beyaz olarak oturmuş karakterlerin siyahı oyuncuları tarafından canlandırılması vs. derken 'The Odyssey' henüz vizyona girmeden bir yıl öncesinden tartışılmaya başladı. Filmin seyircisiyle buluşması hasretle beklenirken nihayetinde salonda boy gösterdi, bu kez de araya başka dertler, problemler, tartışma başlıkları girdi. Beğenenler, beğenmeyenler; Nolan'a tapanlar, nefret edenler derken 'The Odyssey' benim gördüğüm kadarıyla 2000'li yılların en çok tartışılan, yankısını bulan, gündeme oturan yapıtı oldu. Hoş, günümüzde artık herkes eleştirmen ve kendisini ifade edecek bir yeri (sosyal medya) var. Böylesi mecraların varolduğu bir ortamda da olumlu ya da olumsuz fikrini belirtiyor ve çoğu kez söyledikleri karşılık buluyor.

Ben 'dinozor' bir eleştirmen kimliğiyle filmi beğenmedim ve geçmiş yapıtlarının yanı sıra kimi kişilik özellikleri nedeniyle kendime yakın bulmadığım Nolan'ın kayda değer bir yapıta imza atmadığını düşünüyorum. Öte yandan 2017'de Homeros'un 'Odysseia'nı Yunancadan İngilizceye tercüme eden ünlü çevirmen Emily Wilson da filmin beğenmeyenler

arasında. Lakin anladığım kadarıyla Wilson kendi çevirisinden yararlanılan Nolan'ın yapıtının orijinaline haksızlık ettiği görüşünde. Bense yılların eleştirmeni kimliğiyle (!) elbette serbest uyarlamalara alışığım ve beni rahatsız eden yan bu tavrı değildi. Nolan, Homeros'un bir kahraman kimliğiyle sunduğu Odysseus'u özellikle Truva atının fikir babası yanına sahip olması ve nihayetinde savaşla birlikte karşı cepheye verdikleri zarar, ziyan, yıkım, ölüm, felaket, yok etme eylemleri dolayısıyla pışmanlık duyan ve bir tür iç hesaplaşmaya giren bir karaktere dönüştürmüş. Burada da filmin aslında felsefi ve entelektüel yanı ön plana çıkıyor, Odysseus vicdanı bir muhasebeye soyunuyor ve Zeus'un Yasası'nı çiğnemek suretiyle hem karşılarında bir medeniyetin çöküşünü gerçekleştirdiklerini hem de kendi uygarlıklarının çürümesine yol açan kapıyı araladıklarını düşünüyor.

Nolan bu çağın rüzgârlarıyla yelkenlerini doldurmayı bilen bir yönetmen. Oyuncu kadrosu ve yukarıda bahsettiğim kimi tartışma başlıklarıyla filmini fazlasıyla gündeme getirdi, seyirciyi salonlara çekerken çevirmenlere, akademisyenlere, çeşitli disiplinlerden uzmanlara vs. 'The Odyssey'yi tartıştırmayı başardı. Öte yandan bahsettiğim hesaplaşma meselesi ise bugün dünyanın içinden geçtiği konjoktüre bir vurguydu elbette. Batı, tarih boyunca sürekli olarak 'barbar' kavramıyla tanımladığı ve de kendinden geri ya da farklı niteliği topraklara, coğrafyalara, medeniyetlere, kültürlere saldırarak onları yok etti, öldürdü, yıktı geçti ve çoğu kez de sömürge haline getirerek kendine bağladı. Vahşet çağlarında 'Medeniyet götürüyoruz', modern za-

manlarda da 'Demokrasiyle tanıştıyoruz' maskesine sığındı ve kendi barbarlığını gizlemeyi seçti.

'The Odyssey'in elbette böyle bir bakış açısı sunması ve Homeros'un kahramanını 'güncellemesi' sineye çekilir bir hamle ama ben Nolan'ın burada entelektüellerin gönlünde de kendisine küçük bir yer açma gayretinden öteye varamadığı kanısındayım. Ana karakterin hesaplaşması çok naif ve bir vaazın ötesine gidemiyor diye düşünüyorum. Oysa artık öyle bir dünyadayız ki totaliter liderleri, Trump gibi bir delinin hükmetmeye çalıştığı bir genel sistemi bu naif dokunuşlarla anlatmanın, metafor olarak hatırlatmanın sanki zamanı geçti. Daha sert, açkışözlü metinlere ve göndermelere ihtiyacımız var.

Öte yandan 'The Odyssey' filmi olarak beğenmedim ama başardığı bazı önemli adımlar var, bunları da kimse görmezden gelemez. Bir kere insanları tekrar salonlara çeken bir yapım var karşımızda. Ülkemiz bazında rakamlara bakıldığında beş haftada 1 milyon 461 bin 18 kişi tarafından izlenmiş (kaynak boxofficeurkiye.com). Kitabı da sanırım ilgi görüyor, var olan çevirilere Everest Yayınları tarafından bir yenisi eklendi; bu da önemli bir veri ve kültür-sanat adına taze bir gelişme.

Dolayısıyla Nolan filmi vasıtasıyla sektörlü tüm dünyada canlandırdı ve Homeros'un yapıtına da ilgiyi bir şekilde artırdı. Herkesin denizlerde boş boş dolanmaktansa en kısa sürede kendi İthaka'sına dönüşü dilekleriyle diyorum. Hoş artık multi-kültürel bir dünya yaşıyoruz ve yeni nesillere çoğu kez doğup büyüdükları yöreler, yerler memleket top-rağında ya da kokusundan daha cazip, daha çekici gelebilme ihtimali de bir hayli yüksek elbette notunu da düşeyim...

Kalamış'ta müzik ve sanat buluşması sürüyor

Uluslararası Kalamış Yaz Festivali'nin konukları Ozbi ve Lalalar oldu. Kalamış'ta sahne alan sanatçılar, Kadıköy'ün kültür ve sanat hayatındaki yerini ve ücretsiz konserlerin önemini değerlendirdi

● Deniz Şimal TAŞAN

Kadıköy Belediyesi'nin düzenlediği Uluslararası Kalamış Yaz Festivali, ağustos ayı boyunca klasik müzikten rock ve popa, kült filmlerden özel konserlere uzanan zengin programıyla sanatseverleri ağırlamaya devam ediyor. Tamamen ücretsiz etkinliklerle sürdürülen festivalin bu haftaki konuklarından olan Ozbi ve Lalalar ile konuştuk.

"KADIKÖY'E SELAM OLSUN"

Kalamış sahnesinde sevenleriyle bir araya gelmenin oldukça keyifli olduğunu söyleyen

Ozbi, "Umarım tüm belediyeler bu şekilde ücretsiz konser verebilir ve vermeye devam edebilir." dedi. Kadıköy'ün sanat hayatında önemli bir yeri olduğunu kaydeden Ozbi, "İlk konserimi Kadıköy'de vermiştim. O yüzden ayrı bir yeri var, dinleyiciyle beni sevenlerle ilk büyük ilişkimi Kadıköy'de kurdum. Burada olduğum için ekstra mutluyum, Kadıköy böyle olduğu için de mutluyum. O yüzden Kadıköy'e selam olsun, iyi ki var." ifadelerini kullandı.

Lalalar ekibinden ise Ali Güçlü Şimşek ile Barlas Tan Özemek'te düşüncelerini paylaştı. Ali Güçlü Şimşek, "Gençlerin ve halkımızın bu tarz eğlence fırsatlarına daha çok ihtiyacı var. Bu tarz organizasyonları destekliyor ve bunun bir parçası olmaktan memnuniyet duyuyoruz." dedi. Bir Ka-

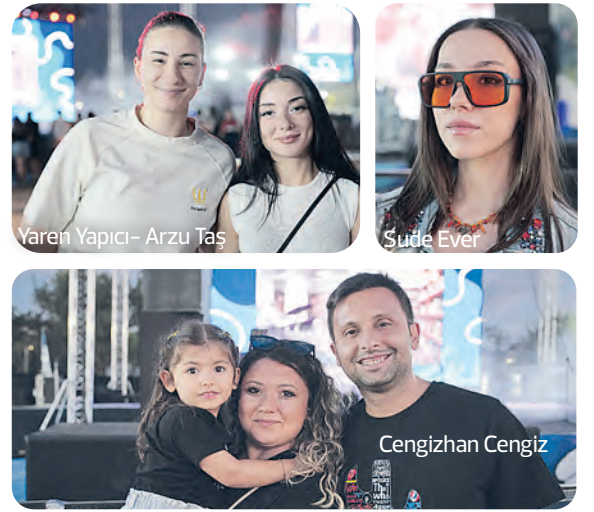

dıköylü olarak Kadıköy'ün sanat hayatına etkisi olduğunu ekleyen Şimşek, "İstanbul'da nefes alınamıyacak üç beş yerden biri, nispeten daha dertsiz ve tasasız insanların daha özgürce yaşayabildiği. Bu anlamda Kadıköy'ümüzü öpüp başımıza koymaya devam diyorum." şeklinde konuştu.

Barlas Tan Özemek ise Kalamış Yaz Festivali için, "İnsanların nefes almaya ihtiyacı var, burası da nefes alabilecekleri bir organizasyon." dedi.

İZLEYİCİLERDEN TEŞEKKÜR

Festivalde sanatçıların yanı sıra izleyicilerin de görüşlerini aldık. Ailesiyle birlikte festivale gelen Cengizhan Cengiz, festivale üç yıl önce eşi hamileyken geldiğini, bu yıl ise kızını ilk kez getirdiğini söyledi. Festivalin ücretsiz olmasından duyduğu memnuniyeti dile getiren Cengiz, "Son anda ücretsiz olduğunu öğrendik, çok hoşumuza gitti. Tamamen bir sosyal belediyeçilik anlayışı, teşekkür ederiz." diye konuştu.

ederiz." diye konuştu.

Kadıköy'e yeni taşınan ve festivale ilk kez katılan Sude Ever ise "Konser ve etkinlik fiyatları gerçekten yüksek. Gençlerimizin böyle şeylere gerçekten çok ihtiyaç duyduğu bir dönemdeyiz. Bençe çok güzel düşünülmüş bir etkinlik." dedi.

Festival için Beşiktaş'tan gelen Yaren Yapıcı da organizasyondan duyduğu memnuniyeti dile getirerek Kadıköy Belediyesi'ne teşekkür etti. Yapıcı, son dönemde sosyalleşmeye ayrılan bütçelerin azaldığını belirterek, sevilen sanatçıların yer aldığı ücretsiz bir festivalin önemli olduğunu söyledi.

Arzu Taş ise, "Hiçbir zaman pahalı bir festival değildi geçen senelerde de geldim ama bu yıl ücretsiz olması Kadıköy'de yaşıyan ve yaşamayanların festivale gelmesi için büyük bir teşviktir. Gelen sanatçılar da herkese hitap ediyor, çok güzel bir etkinlik olduğunu düşünüyorum. Açık havada olması büyük bir artı ve özellikle bugün hava çok güzel olduğu için çok mutluyum. Çünkü yazın açık havada insanların sosyalleşebileceği etkinlikler yapmak önemli." ifadelerini kullandı.

KALAMIŞ'TA SONA DOĞRU: Kadıköy Belediyesi tarafından bu yıl altıncı kez düzenlenen Uluslararası Kalamış Yaz Festivali'nde son 10 güne girildi. Kadir İnanır asınına gerçekleştirilen Kırık Bir Aşk Hikâyesi gösterimiyle başlayan festivalde akustik müzikten klasik müziğe, rocktan popa, kült filmlerden özel konserlere uzanan zengin programıyla sanatseverleri ağırlıyor. Yaz akşamlarını kültür ve sanatla buluşturacak festivalin son hafta programı şöyle:

21 AĞUSTOS CUMA EMRE NALBANTOĞLU

Türkçe sözlü blues ve alternatif rock sahnesinin kendine özgü isimlerinden Emre Nalbantoğlu; blues, rock, folk ve caz etkilerini samimi bir şarkı yazarlığıyla buluşturuyor. Kendi müziğini "Türkçe sözlü blues" olarak tanımlayan sanatçı, geleneksel blues anlayışını Anadolu'nun hikâye anlatıcılığıyla bir araya getirerek özgün bir müzikal dil oluşturuyor.

22 AĞUSTOS CUMARTESİ EVRENCAN GÜNDÜZ

Blues, rock, folk ve Anadolu ezgilerini modern bir yorumla buluşturan Evrencan Gündüz, kendine özgü

23 AĞUSTOS PAZAR KOMEDİ CLUB

İnfiniti Sahne tarafından düzenlenen Komedi Club, stand-up kültürünün deneyimli ve yeni nesil komedyenlerini Kalamış Parkı'nda seyirciyle buluşturuyor. Farklı mizah anlayışlarının bir araya geldiği gecede, her

biri kendine özgü anlatım tarzına sahip komedyenler sahne alarak dinamik ve eğlenceli bir gösteri sunuyor. Deneyimli isimlerle yeni nesil komedyenleri aynı sahnede buluşturan etkinlik, seyirciyle doğrudan temas kuran interaktif yapıyla klasik stand-up gecelerinin ötesinde bir deneyim sunuyor.

24 AĞUSTOS PAZARTESİ 93' YAĞIZ – FİLM GÖSTERİMİ

Carla Simón'un yönetmenliğini ve senaristliğini üstlendiği 2017 yapımı film, anne ve babasını kaybettikten sonra Barselona'dan ayrılarak Katalonya kırsalında yaşayan akrabalarının yanına yerleşen altı yaşındaki Frida'nın hikâyesini anlatıyor. Çocukluk, yas, aidiyet ve aile olmanın anlamını ele alan film, yönetmenin kendi çocukluk deneyimlerinden de izler taşıyor.

25 AĞUSTOS SALI KIRAZIN TADI – FİLM GÖSTERİMİ

Abbas Kiyarüstemi'nin yönetmenliğini ve senaristliğini üstlendiği, 1997 yapımı Kırazın Tadı, Tahrân'ın çevresindeki ıssız tepelerde dolaşan Bay Badli'nin hikâyesini anlatıyor. Arazi aracıyla bölgeyi gezen Badli, karşılaştığı yabancılara karşılığında para ödemeyi teklif ettiği gizemli bir görev sunar. Bu yolculuk boyunca karşılaştığı her insan, onun amacı ve yaşamla kurduğu ilişki üzerine farklı bir sorgulamaya yarar.

Hayat, ölüm, umut ve insan dayanışması üzerine sade ama derinlikli bir anlatı kuran film, Kiyarüstemi'nin kendine özgü sinema diliyle izleyiciyi şifrsel bir yolculuğa

çıkıyor. İran sinemasının en önemli yapıtlarından biri kabul edilen Kırazın Tadı, 1997 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü almıştı.

26 AĞUSTOS ÇARŞAMBA KAAN TANGÖZE

Yerli rock müziğin efsanevi grubu Duman'ın solisti ve kurucularından Kaan Tangöze, solo performansıyla Kalamış'ta. Sanatçı vokal ve gitarını yanı sıra mızıkaya da yer verdiği akustik performansında, kendi şarkılarından ve halk ozanı Aşık Mahzuni Şerif'in eserlerinden oluşan repertuarından parçaları seslendirecek.

7 AĞUSTOS PERŞEMBE KURTALAN EKSPRES

1972 yılında Barış Manço tarafından kurulan Kurtalan Ekspres, Türk rock müziğinin en köklü topluluklarından biri olarak Anadolu rock mirasını günümüze taşıyor. Barış Manço ile yaklaşık otuz yıl aynı sahneyi paylaşan grup, Gülpembe, Dönce, Hal Hal, Sarı Çizmeli Mehmet Ağa ve Nick the Chopper gibi unutulmaz eserlerin canlı performanslarında önemli bir rol üstlendi. Bugün Ahmet Güvenç liderliğinde sahne alan grup, yarım asrı aşan müzik yolculuğuyla farklı kuşakları buluşturmaya devam ediyor.

28 AĞUSTOS CUMA GAYE SU AKYOL

Geleneksel Anadolu ezgilerini psychedelic rock, surf rock, elektronik ve alternatif müzikle buluşturan Gaye Su Akyol, kendine özgü müzikal dili ve güçlü sahne per-

formansıyla dinleyicilere keyifli bir akşam yaşatacak. Konserde Gaye Su Akyol'dan önce Arjantinli müzik ikilisi Río Sur da sahne alacak. 20.00 / 20.45 arası gerçekleşecek konserde Gisela Stival (vokal ve bandoneon) ile Andrés Guzmán'dan (gitar ve vokal) oluşan ikili; tango, milonga, zamba, chacarera, vals, polka ve litoral müziği gibi Arjantin'in farklı geleneksel türlerini çağdaş ve özüne sadık yorumlarla seslendirecek.

29 AĞUSTOS CUMARTESİ AREM & ARMAN

Elektronik müziğin enerjisini sahneye taşıyan DJ Arəm & Arman; house, deep house, nu disco ve popüler elektronik ritimleri özgün setleriyle bir araya getiriyor. Dinamik performansları, güçlü sahne enerjileri ve seyirciyle kurdukları etkileşimle festivali, kulüp ve özel etkinliklerde dans odaklı bir deneyim sunuyor.

30 AĞUSTOS PAZAR EMRE ALTUĞ KONSERİ

Festivalin kapanış programında, Türk pop müziğinin sevilen isimlerinden Emre Altuğ, 30 Ağustos Zafer Bayramı'na özel konseriyle dinleyicilerle buluşacak. Pop müziğin sevilen şarkılarına imza atan Altuğ, Kalamış Parkı'nda vereceği konserle Zafer Bayramı coşkusunu müzikle buluşturacak. Gecede bayram heyecanı, Altuğ'un sevilen şarkıları eşliğinde yaşanacak.

Yüksek proteinli diyetler ve protein tozları son dönemde yalnızca sporcuların değil, hemen her yaş grubundan kişinin gündeminde. Diyetisyen Buse Udum, “ne kadar çok protein, o kadar sağlıklı” anlayışının doğru olmadığını söylüyor

● **Simge KANSU**

Son yıllarda yüksek proteinli beslenme modelleri, sosyal medyada paylaşılan tarriflerden spor salonlarına kadar geniş bir alanda popüler hale geldi. Kas kütlesini artırmak, daha uzun süre tok kalmak ya da kilo verirken kas kaybını önlemek isteyen birçok kişi günlük protein tüketimini yükseltirken, protein tozları da giderek daha geniş bir yaş grubunda kullanılmaya başladı. Uzmanlar ise protein tüketiminde miktar kadar kişinin yaşı, kilosu, fiziksel aktivitesi, sağlık durumu ve proteinin hangi kaynaklardan alındığının da dikkate alınması gerektiğine dikkat çekiyor. Yüksek proteinli beslenmenin son dönemdeki popülerliğini değerlendiren Diyetisyen Buse Udum, bu eğilimin arkasında hem bilimsel hem de sosyal nedenlerin bulunduğunu söyledi.

Udum, “Protein, tokluk hissini artırması ve egzersizle birlikte kas yapımında rol alması sebebiyle oldukça gerekli bir besin ögesidir. Özellikle kilo verme döneminde yağ kaybederken kas kütlesinin korunması hedefi proteine olan ilgiyi artırdı. Dolayısıyla yüksek protein tüketiminin belirli durumlarda bilimsel bir temeli var. Ancak ‘ne kadar çok protein, o kadar sağlıklı’ yaklaşımı doğru değil. Fazla protein tüketmek tek başına daha hızlı kilo verdiren bir yöntem değildir. Asıl önemli olan kişinin enerji ihtiyacı, fiziksel aktivitesi ve beslenme düzeninin bütünüdür.” dedi.

PROTEİN İHTİYACI KİŞİYE GÖRE DEĞİŞİYOR

Günlük protein ihtiyacının yaş, cinsiyet, kilo, kas kütlesi ve fiziksel aktivite düzeyine göre değiştiğini ifade eden Udum, sağlıklı yetişkinler için genel referans değerlerden de söz etti. Udum, “Sağlıklı yetişkinler için genel referans değer yaklaşık

Yüksek proteinli beslenme trendi gerçekten sağlıklı mı?

kilo başına 1 gram proteindir. Ancak bu herkes için ideal hedef anlamına gelmez. Kişinin cinsiyetine, yaşına, mevcut kas kütlesine ve fiziksel aktivitesine göre ihtiyaç değişebilir. Örneğin spor yapan bir bireyde bu ihtiyaç kilo başına günlük 1,5-2 grama çıkabilir. Fazla tüketilen proteinin doğrudan kasa dönüştüğü yönündeki yaygın düşünce de doğru değil. Vücudun protein depoladığı özel bir depo sistemi yoktur. İhtiyaç duyulan amino asitler kullanıldıktan sonra fazla amino asitlerin azot kısmı metabolize edilerek ağırlıklı olarak üre şeklinde atılır, kalan enerji ise vücudun enerji metabolizmasına dahil olur.” şeklinde konuştu.

Kas gelişiminin yalnızca daha fazla protein tüketmekle sağlanamayacağını belirten Udum, “Kas gelişimi için yeterli enerji, uygun direnç egzersizi, toplam protein miktarı ve proteinin kaliteli kaynaklardan alınması birlikte değerlendirilmelidir. Çok yüksek protein tüketimi sebze, meyve, tam tahıl, baklagil ve sağlıklı yağlar gibi diğer önemli besin gruplarının daha az tüketilmesine yol açıyorsa genel beslenme kalitesi dü-

şebilir.” ifadelerini kullandı.

PROTEİN MİKTARI DA ÖNEMLİ

Yüksek proteinli beslenmenin uzun vadeli etkileri değerlendirilirken yalnızca toplam protein miktarına bakılmaması gerektiğini söyleyen Udum, proteinin hangi besinlerden alındığının da önemli olduğunu vurguladı. Udum, “Özellikle işlenmiş ve yağ oranı yüksek et ürünlerinin fazla tüketilmesi doymuş yağ alımını artırarak uzun vadede kalp-damar sağlığı açısından olumsuz bir beslenme modeline katkıda bulunabilir. Pürinden zengin bazı hayvansal gıdaların aşırı tüketimi ürik asit seviyelerini yükseltebilir. Gut hastalığını yalnızca yüksek protein tüketimiyle açıklamak doğru değildir. Genetik yatkınlık, böbreklerin ürik asit atılımı, vücut ağırlığı, alkol ve fruktoz tüketimi gibi birçok faktör hastalık riskinde rol oynar.” dedi.

Spor yapan kişiler arasında protein tüketimine yönelik kaygının son yıllarda arttığını dile getiren Udum, “Düzenli egzersiz yapan bir bireyin yeterli protein alması elbette önemlidir. Ancak

‘bir öğünde proteinimi alamadım, kas kaybettim’ veya ‘antrenmandan hemen sonra protein içmezsem gelişimim bozulur’ şeklindeki düşünceler doğru değil. Kas protein sentezi günün tamamındaki protein alımı, direnç egzersizi, enerji alımı ve uyku gibi birçok faktörün sonucudur. Bu nedenle tek bir öğüne veya antrenman sonrasında kısa bir zaman dilimine gereğinden fazla anlam yüklemek gerekir.” şeklinde konuştu.

PROTEİN TOZU KİMLER İÇİN GEREKLİ?

Bir dönem daha çok profesyonel sporcularla özdeşleştirilen protein tozları bugün farklı yaş gruplarında yaygın biçimde kullanılıyor. Udum ise protein tozlarının temelde günlük protein ihtiyacını tamamlamaya yönelik bir besin takviyesi olduğunu söyledi. Udum, “Protein tozu; whey, kazein, soya veya bezelye gibi farklı kaynaklardan üretilen, protein içeren bir besin takviyesidir. Temel işlevi günlük protein ihtiyacını pratik şekilde tamamlamaktır. Protein tozları normal beslenmenin alternatifi olarak görülmemelidir. Yüksek protein ihtiyacı olan sporcularda, yoğun antrenman yapanlarda, iştahı düşük kişilerde veya günlük beslenmeyle protein ihtiyacını karşılamakta zorlanan bireylerde protein tozları destek olarak kullanılabilir.” dedi.

“SOSYAL MEDYA TARİFLERİ HERKES İÇİN UYGUN DEĞİL”

Protein konusunda son dönemde iki farklı uç yaklaşımın öne çıktığını ifade eden Udum, “Bir tarafta proteini gereksiz veya zararlı görenler, diğer tarafta ise neredeyse bütün beslenme düzenini protein üzerine kuranlar var. Aslında doğru yaklaşım bunun tam ortası. Protein; kas kütlesinin korunması, büyüme ve gelişme, tokluk ve birçok fizyolojik süreç açısından vazgeçilmez bir besin ögesi. Ancak ‘yeterli protein’ ile ‘olabildiğince fazla protein’ aynı şey değil” dedi ve şöyle devam etti: Sosyal medyada popüler hale gelen yüksek proteinli tarif ve takviyeler herkes için uygun kabul edilmemelidir. Kişinin yaşı, kilosu, fiziksel aktivitesi, beslenme alışkanlıkları ve varsa hastalıkları değerlendirilerek bireysel ihtiyaç belirlenmeli. Sağlıklı beslenmenin temelini hâlâ yeterli ve dengeli enerji alımı; sebze-meyve, tam tahıllar, baklagiller, kaliteli protein kaynakları ve sağlıklı yağları içeren çeşitli bir beslenme modeli oluşturuyor.”

İdeal uyku süresi kişiye özel

“8 saat uyku” kuralı herkes için geçerli değil; kimi daha az, kimi daha fazla uykuya ihtiyaç duyarken, uzmanlar sağlıklı uykunun kişisel ihtiyaçlara göre değerlendirilmesi gerektiğini belirtiyor

● **Hülya ARSLAN**

Uyku, beden ve beyin kendini yenilemesi, günün yorgunluğunu atması ve yeni güne hazırlanması için temel ihtiyaçlardan biri. Ancak sağlıklı bir uyku söz konusu olduğunda yalnızca süresine odaklanmak yeterli değil. Az uyumak; yorgunluk, dikkat ve konsantrasyon sorunlarına yol açarken, gereğinden fazla uyumak da her zaman daha iyi dinlenmek anlamına gelmiyor. Bu nedenle kişinin ne kadar uyuduğu kadar, uyandığında kendisini nasıl hissettiği ve gün içinde ne kadar dinç olduğu da önem taşıyor.

Son yıllarda sıkça dile getirilen “günde 8 saat uyku” kuralı da herkes için geçerli olmayabilir. Harvard Medical School’da psikoloji alanında yardımcı doçent ve Center for Sleep and Cognition yöneticisi Dr. Tony Cunningham, uyku ihtiyacının kişiden kişiye değiştiğine dikkat çekerek, herkesin aynı süre uyuması gerektiği düşüncesinin doğru olmadığını belirtiyor. Cunningham’a göre bazı insanlar 5-6 saatlik uykuyla günlük yaşamlarını sağlıklı biçimde sürdürebilirken, bazı kişilerin 9, 10 hatta 11 saat uykuya ihtiyacı olabiliyor.

KİŞİDEN KİŞİYE DEĞİŞİYOR

Cunningham, yetişkinler için genel olarak 7-9 saatlik uykunun makul bir hedef olduğunu ancak bunun bir ortalama olduğunu vurguluyor. Biyolojik ve fizyolojik farklılıklar nedeniyle bazı kişilerin daha az, bazılarının ise daha fazla uykuya ihtiyaç duyabileceğini belirtiyor. Bu nedenle ideal uyku süresini belirlerken yalnızca saate bakmak yerine kişinin gün içerisindeki

durumunu değerlendirmek önem taşıyor. Sabah dinlenmiş uyanmak, gün içinde aşırı uykululuk yaşamamak ve dikkatini sürdürebilmek, uykunun yeterli olup olmadığı konusunda önemli ipuçları veriyor.

AZ UYUMAK DA FAZLA UYUMAK DA ETKİLİYOR

Yetersiz uyku, kişinin kendisini yorgun ve halsiz hissetmesine neden olabildiği gibi dikkat, hafıza ve karar verme becerilerini de olumsuz etkileyebiliyor. Özellikle

düzenli olarak 7 saatin altında uyumanın çeşitli sağlık sorunlarıyla ilişkilendirildiği belirtiliyor. Ancak burada yalnızca uyku süresine değil, uykunun kalitesine de bakılması gerekiyor.

Cunningham’a göre kaliteli uykuyu belirleyen iki önemli mekanizma bulunuyor, uyku baskısı ve sirkadiyen ritim. Kişi ne kadar uzun süre uyanık kalırsa uyku baskısı o kadar artıyor ve uyudukça azalıyor. Sirkadiyen ritim ise beyin vücudun uyku ve uyanıklık döngüsünü düzenleyen biyolojik saati olarak görev yapıyor. Bu iki

mekanizmanın uyum içinde çalışması, kaliteli bir uyku için önem taşıyor. Öte yandan daha fazla uyumanın her zaman daha fazla dinlenmek anlamına gelmediğini de unutmamak gerekiyor. Yeterli süre uyumasına rağmen sürekli yorgun uyanan kişilerde uyku kalitesini bozan başka bir neden bulunabiliyor. Bu nedenle uyku süresinin yanı sıra uykunun kesintisiz ve kaliteli olması da önem taşıyor.

İDEAL UYKU SÜRESİ NASIL ANLAŞILIR?

Cunningham, kişinin kendi uyku ihtiyacını anlaması için düzenli bir uyku düzeni oluşturmaması ve mümkün olduğunda alarm kullanmadan doğal şekilde uyanabileceği bir dönemi gözlemlemesini öneriyor. Bunun için kişinin birkaç gün boyunca uyku ve uyanma saatlerini takip etmesi, ilk günlerde oluşabilecek uyku açığını da hesaba katması gerekiyor.

Kişi birkaç günün ardından herhangi bir alarm veya dış etken olmadan yaklaşık aynı saatlerde uyanmaya başlıyorsa, bu süre kendi ideal uyku ihtiyacı hakkında fikir verebiliyor. Ancak bu yöntem herkes için uygulanabilir olmayabilir. Özellikle sürekli yorgun uyanma, gün içinde uykulama, dikkat sorunları veya gece sık sık uyanma gibi sorunlar yaşanıyorsa yalnızca uyku süresini değiştirmek yerine altta yatan nedenin araştırılması gerekiyor.

GÖZ VAKFI
1984’ten günümüze...

Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi

YAZ AYLARINDA GÖZ SAĞLIĞINIZI GÜNEŞTEN KORUYUN

İSTANBUL
Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00

İSTANBUL
Beria Turaç
İdealtepe Göz Hastanesi
(0216) 417 20 21

BURSA
Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00

GELİŞİM TİP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

TÜRK AKADEMİ BİLİMLER KURUMU
Tıbbi Bilimler Akademisi

Bilgilendirme:
Tanısında büyük güçlükler bulunan Alzheimer Hastalığı konusunda, kan alınarak yapılan çalışmada 6 farklı Alzheimer testi birlikte çalışarak değerlendirme yapılmış ve tanıda doğruluk artırılmıştır.
Bilgi için www.gelisimlab.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr **gelisim@gelisimlab.com.tr**

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

“İkinci beyin” olarak adlandırılan bağırsaklar, fiziksel ve psikolojik sağlık açısından son derece önemli. Hem bağıışıklık sistemi hem de mutluluk, kaygı ve stres üzerinde etkili oluyor. Daha çok 50 yaş ve üzerindeki kişilerde sık görülen bağırsak kanserinin (kolorektal kanser) son yıllarda daha genç yaş gruplarında görülmesi de kaygı uyandırıyor. Memorial Göztepe Hastanesi Genel Cerrahi Bölümü’nden Doç. Dr. Mürşit Dinçer ile bağırsak sağlığının önemini, sağlık açısından dikkat edilmesi gerekenleri ve kanser görülme yaşının düşmesinin altında yatan nedenleri konuştuk.

● Bağırsak sağlığı neden önemli?

Bağırsak sağlığı, yalnızca sindirim için değil, tüm vücudun işleyişi için kritik öneme sahiptir. Bağırsaklarda yaşayan trilyonlarca bakteri, virüs ve mantardan oluşan mikrobiyota; bağıışıklık sisteminden ruh haline kadar birçok süreci etkiler. Sindirim ve besin emiliminin yanı sıra bağıışıklık sisteminin önemli bir bölümü de bağırsaklarla ilişkilidir.

Bağırsaklar aynı zamanda beyinle sürekli iletişim halindedir. “Bağırsak-beyin eksenini” sayesinde bağırsak sağlığı ruh hali, stres ve kaygıyı etkileyebilir. Mikrobiyota dengesizlikleri ise kalp-damar hastalıkları, bazı bağıışıklık sistemi hastalıkları ve metabolik sorunlarla ilişkilendirilmektedir.

“BAĞIRSAK SORUNLARI RUH HALİMİZİ ETKİLER”

● Neden “İkinci beyin” olarak adlandırılıyor?

Bağırsakların “ikinci beyin” olarak adlandırılmasının temel nedeni, kendi sinir sistemine sahip olması ve beyinle sürekli çift yönlü iletişim kurmasıdır. Bağırsaklar kendi sinir ağına sahiptir. Enterik Sinir Sistemi (ENS) adı verilen milyonlarca sinir hücresinden oluşan özel bir ağ bulunur. Bu sistem bazı görevleri beyinden bağımsız olarak yönetebilir. Beyinle sürekli iletişim halindedir. “Bağırsak-beyin eksenini” adı verilen iletişim ağı sayesinde bağırsaklar ve beyin sürekli bilgi alışverişi yapar. Bu yüzden stresli olduğumuzda karnımız ağrıyabilir veya bağırsak sorunları ruh halimizi etkileyebilir. Serotonin gibi ruh haliyle ilişkili nörotransmitterlerin büyük bölümü bağırsaklarda üretilir. Bu nedenle bağırsak sağlığı; mutluluk, kaygı, stres ve uyku üzerinde etkili olabilir. Bağırsaklarda yaşayan trilyonlarca mikroorganizma, bağıışıklık sistemi ve sinir sistemiyle etkileşim içindedir. Araştırmalar bağırsak florasındaki değişimlerin ruh hali ve stres düzeyiyle ilişkili olabileceğini göstermektedir.

“İŞLENMİŞ GIDALAR SAĞLIĞINI BOZAR”

● Bağırsak sağlığını bozan ve kansere yol açan sebepler neler?

Bağırsak sağlığını olumsuz etkileyen en önemli faktörlerin başında aşırı işlenmiş gıdaların sık tüketilmesi gelir. Bu tür besinler lif açısından yetersiz, katkı maddeleri bakımından ise zengin olduğu için bağırsak florasının dengesini bozabilir. Zamanla sindirim sorunları, kabızlık, şişkinlik ve bağırsakların düzenli çalışmasında aksaklıklar görülebilir. Bağırsak kanseri (özellikle kalın bağırsak/kolorektal kanser) genellikle bağırsak iç yüzeyinde oluşan poliplerin yıllar içinde kansere dönüşmesiyle gelişir. Ancak tek bir nedeni yoktur. Genetik yatkınlık, yaşam tarzı ve bazı hastalıklar riski artırabilir. Bağırsak kanserinin başlıca nedenleri ve risk faktörleri ise şunlardır:

Bağırsak kanserinde yaş sınırı düşüyor

Bağırsak kanserinin en sık 50 yaş üstünde görüldüğünü ama son yıllarda daha genç yaş gruplarında da görülmeye başlandığına dikkat çeken Doç. Dr. Mürşit Dinçer, “Yaşa güvenmemek gerekir. Aile öyküsü, genetik yatkınlık, inflamatuvar bağırsak hastalıkları, obezite ve yaşam tarzı faktörleri genç yaşlarda da kanser görülme riskini artırabilir.” diyor

Genetik yatkınlık ve aile öyküsü. Lynch sendromu ve FAP (Ailesel Adenomatöz Polipozis) gibi kalıtsal hastalıklar riski belirgin şekilde artırabilir. Çoğu bağırsak kanseri önce polip olarak başlar. Özellikle büyük veya çok sayıda polip zamanla kansere dönüşebilir.

Fazla kırmızı et tüketimi. İşlenmiş et ürünleri (salam, sucuk, sosis vb.). Liften fakir beslenme. Yetersiz sebze ve meyve tüketimi bağırsak kanseri riskini artırabilir. Fazla kilo ile düzenli fiziksel aktivite eksikliği. Sigara ve alkol kullanımı. Ülseratif kolit, Crohn hastalığı gibi hastalıklarda uzun süreli inflamasyon bağırsak

kanseri gelişme riskini artırabilir. Risk yaşla birlikte artar. Özellikle 50 yaş ve üzerindeki bireylerde daha sık görülür.

● Belirtileri neler?

En önemli belirtileri dışkıda kan görülmesi, uzun süren kabızlık veya ishal, dışkılama alışkanlığında değişiklik, karın ağrısı ve şişkinlik, nedensiz kilo kaybı, kansızlık ve sürekli yorgunluktur. Bu belirtiler görüldüğünde doktora başvurmak önemlidir.

● Hangi yaşlarda daha çok görülüyor?

Bağırsak kanseri en sık 50 yaş ve üzerindeki kişilerde görülür. Risk 40-50 yaş arasında artmaya başlar ve vakaların büyük çoğunluğu 50 yaş sonrasında ortaya çıkar. Araştırmalar, bağırsak kanserinin hâlâ en sık 50 yaş üstünde görülmesine rağmen, son yıllarda daha genç yaş gruplarında da artış yaşandığını gösteriyor.

Bu nedenle yalnızca yaşa güvenmemek gerekir. Aile öyküsü, genetik yatkınlık, inflamatuvar bağırsak hastalıkları, obezite ve yaşam tarzı faktörleri genç yaşlarda da riski artırabilir.

“ARTIŞ VAR, KESİN NEDENİ YOK”

● Görülme yaşının düşmesinde neler etkili oldu?

Bu konu şu anda gastroenteroloji ve onkoloji dünyasının en çok araştırdığı başlıklardan biri. Genç yaşlarda bağırsak kanseri görülme

“SAĞLIĞIN TEMELİNİ DOĞRU BESLENME OLUŞTURUYOR”

● Bağırsak sağlığını korumak için neler yapmalıyız?

Bağırsak sağlığını korumak için yapılması gerekenleri de şöyle sıralayabiliriz:

► Lif tüketimini artırın. Bağırsaktaki faydalı bakteriler lifle beslenir. Özellikle sebzeler, meyveler, baklagiller, tam tahıllar, kuruyemişler günlük beslenmenin düzenli parçası olmalıdır. Lif, bağırsak hareketlerini düzenler ve mikrobiyotayı destekler.

► Fermente gıdalar tüketin. Probiyotik içeren besinler bağırsak florasının çeşitliliğini destekler. Yoğurt, kefir, doğal fermente turşular, şalgam ve boza gibi besinler tüketilebilir.

► Prebiyotik besinleri unutmayın. Probiyotikler bağırsaktaki yararlı bakterilerse, prebiyotikler onların besinidir. Özellikle soğan, sarımsak, muz, yulaf, baklagiller ve enginar faydalıdır.

► Yeterli su için. Yetersiz su tüketimi kabızlığa, şişkinliğe ve sindirim sorunlarına neden olabilir.

► Düzenli hareket edin. Günlük yürüyüş bile bağırsak hareketlerini olumlu etkileyebilir. Bisiklet, yüzme, hafif egzersizler sindirim sisteminin destekler.

► Kaliteli uyuyun ve stresi yönetin. Kronik stres, düzensiz uyku ve sürekli gerginlik bağırsak florasını olumsuz etkileyebilir.

sıklığının arttığı gözleniyor, ancak bunun kesin nedeni henüz tam olarak kanıtlanmamış değil. Ancak araştırmalar birkaç güçlü aday üzerinde duruyor.

Batı tipi beslenme ve işlenmiş gıdalar (fast food tüketiminin artması, ultra işlenmiş gıdalar, yüksek şekerli ürünler, liften fakir beslenme, kırmızı ve işlenmiş et tüketiminin artması). Bu beslenme şeklinin bağırsak mikrobiyotasını ve bağırsak duvarını olumsuz etkileyebileceği düşünülüyor.

Çocukluk ve genç erişkin dönemde artan obezite oranları da risk faktörleri arasında gösterilmektedir. Fazla yağ dokusu vücutta kronik iltihaplanmayı artırabiliyor ve kanser gelişimini kolaylaştırabiliyor.

Hareketsiz yaşam (uzun süre oturma, masa başı yaşam tarzı, yetersiz egzersiz). Araştırmalar fiziksel aktivitenin bağırsak kanserine karşı koruyucu olabileceğini gösteriyor.

Son yıllarda antibiyotik kullanımı, beslenme alışkanlıkları ve çevresel faktörlerin bağırsak florasını değiştirdiği düşünülüyor. Mikrobiyotadaki bazı değişikliklerin kanser gelişimiyle ilişkili olabileceği araştırılıyor. Uzun süreli stresin bağırsak-beyin eksenini etkileyebileceği, kronik inflamasyonu artırabileceği düşünülmektedir.

Genç yaşta başlayan sigara ve düzenli alkol kullanımı da risk faktörleri arasında yer almaktadır. Bazı genç hastalarda Lynch sendromu veya FAP gibi kalıtsal sendromlar bulunur. Ancak dikkat çekici olan nokta, genç hastaların önemli bir kısmında belirgin bir genetik neden bulunamamasıdır.

“TEDAVİ BAŞARISI YÜKSEK OLUR”

● Erken teşhisin tedavinin başarısındaki etkisinin altını çizmemiz gerekiyor değil mi?

Bağırsak kanseri, erken evrede yakalandığında tedavi başarısı yüksek olan kanserlerden biridir. Çünkü kanserlerin önemli bir kısmı önce polip olarak başlar ve kolonoskopi sırasında bu polipler çıkarılarak kanser gelişimi önlenbilir.

Ümraniye Yaşam Nöbeti gönüllüleri, barınaktan kurtarılan ve tedavileri devam eden hayvanların klinik masraflarına destek olmak amacıyla Oza Jazz Cafe'de kermes düzenledi

bir de sevginiz...

● Simge KANSU

Ümraniye Yaşam Nöbeti gönüllüleri, barınaktan kurtarılan hayvanların tedavi masraflarına destek olmak amacıyla 16 Ağustos Pazar günü Oza Jazz Cafe'de kermes düzenledi. Kermesten elde edilen gelir, gönüllü Zuhul Dalkılıç Eşmen'in Ümraniye Barınağı'ndan kurtardığı ve tedavi ettirdiği, klinik masrafları henüz tamamlanamayan hayvanlar için kullanılacak.

Ümraniye Barınağı'ndaki hayvanların yaşam koşullarına dikkat çekmek amacıyla uzun süredir mücadele ettiklerini anlatan Eşmen, kurtarılan hayvanların büyük bölümünü gönüllülerin sahiplendiğini, evlerine alamadıkları hayvanları ise pansiyonlara yerleştirdiklerini aktardı. Veteriner giderlerinin yüksek olması nedeniyle kermes gibi dayanışma etkinlikleri düzenlediklerini belirten Eşmen, hayvanseverlere de dayanışma ve destek çağrısında bulundu.

“BÜTÜN ÇABAMIZ YAŞAM HAKKI İÇİN”

Eşmen, 2024 yılının Ekim ayında kamuoyunda “katliam yasası” olarak anılan düzenlemenin yürürlüğe girmesinin ardından Ümraniye Barınağı'nda ağır koşullarla karşılaştıklarını belirterek, “Kasten öldürülenlerin yanı sıra, ihmal nedeniyle hayatını kaybeden, hasta, yaralı, bakımsız bırakılan ve hiçbir tedavi görmeden son derece kötü şartlarda yaşamaya çalışan çok sayıda hayvan vardı.” dedi. Bunun üzerine

gönüllülerle barınak önünde nöbet tuttuklarını anlatan Eşmen, kurtardıkları hayvanların büyük bölümünü sahiplendiklerini, diğerlerini ise pansiyonlara yerleştirdiklerini söyledi.

Hayvanların tedavi masraflarını kendi imkânlarının yanı sıra düzenledikleri kermeslerle karşılamaya çalıştıklarını belirten Eşmen, “Tüm vatandaşlarımızdan, sokakta sahipsiz kalan, tedaviye ve bakıma ihtiyaç duyan hayvanlara imkânları ölçüsünde destek olmalarını rica ediyoruz.” çağrısında bulundu.

Zuhul Dalkılıç Eşmen

● Simge KANSU

Eda Alçın, yaklaşık sekiz yıldır dövme sanatıyla ilgileniyor. Üç yıl önce İstanbul'a gelen ve çalışmalarını Kadıköy'de sürdüren Alçın için dövme, yalnızca bir meslek değil aynı zamanda bir üretim ve ifade alanı. Resim ve seramikle de ilgilenen Alçın, bir süredir dövmelerini farklı hizmet ve ürünlerle takas ediyor.

Takas yöntemini birkaç yıldır kullandığını söyleyen Alçın, sistemin ilk olarak kendisine gelen tekliflerle başladığını belirtti. İnsanların ürettikleri ürünleri ya da sundukları hizmetleri dövme karşılığında teklif ettiğini anlatan Alçın, karşılıklı olarak uygun bulduğu teklifleri değerlendirdiğini ifade etti. Alçın, fotoğraf ve video çekiminden kuaför hizmetine, spor eğitiminden sanat malzemelerine kadar farklı ürün ve hizmetleri emeğiyle takas ediyor.

“PARA YERİNE EMEK”

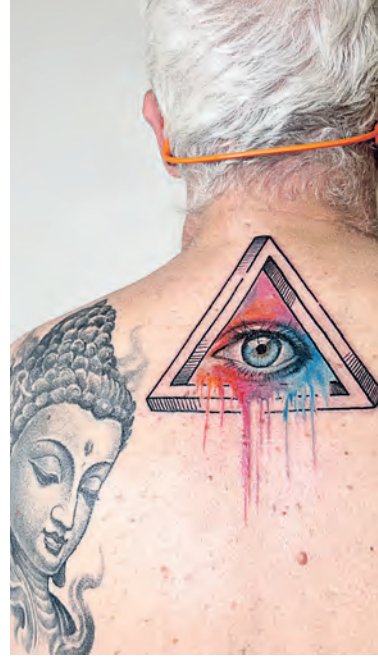
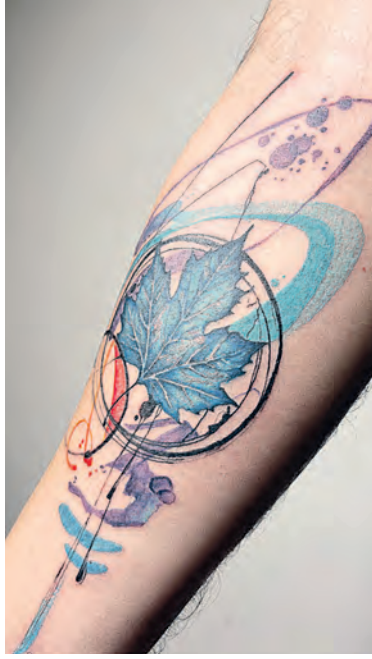
Takasın kendisi için yalnızca ekonomik bir tercih olmadığını söyleyen Eda Alçın, “Önceliğim işime ve kendime yatırım yapmak. Örneğin dövme videoları ve fotoğraf çekimleri yaptırıyorum. Bunun dışındaki resim ve seramik üretiyorum. Bu alanlarda kullandığım ham madde ve malzemeleri de takas yoluyla karşılamaya başladım. Benim için takas, para vermemekten çok, sahip olduğum emeği başka birinin emeğiyle değiş tokuş etmek. Aynı zamanda normal şartlarda tanışamayacağım insanlarla tanışıp güzel iş birlikleri kuruyorum.” dedi.

Sistemi sosyal medyada duyurmasının ardından beklediğinden çok daha farklı alanlardan teklifler aldığını söyleyen Alçın, başlangıçta özellikle kendi işine katkı sağlayacak fotoğraf ve video çekimlerine odaklandığını anlattı. Ancak zamanla tekliflerin çeşitlendiğini belirten Alçın, “Sanatçılardan doktorlara, spor eğitimlerinden kuaförlere kadar çok farklı alanlardan insanlar yazmaya başladı. Açıkçası bu kadar geniş bir teklif yelpazesi olacağını ben de tahmin etmiyordum. Takas sistemini belirli mesleklerle sınırlandırmak da istemiyorum. Önümüzdeki dönemde Türkiye’de daha önce yapılmamış, biraz çlgın dövme iş birliklerine de açığım.” ifadelerini kullandı.

“Para yerine emek” fikrinin özellikle sanatçılar ve zanaatkarlar açısından önemli olduğunu belirten Alçın, “Bence özellikle sanatçıların ve zanaatkarların emeğinin günümüzde daha fazla desteklenmesi ve değer görmesi gerekiyor.

Kadıköy'de dövme sanatçılığı yapan Eda Alçın, ayda bir ya da iki dövmesini para karşılığı değil, takas yöntemiyle yapıyor

Birçok insan ürettiği şeyin karşılığını almakta zorlanıyor. Takasın bu noktada farklı bir karşılık yarattığını düşünüyorum. Birinin yaptığı işin değerini sadece para üzerinden değil, başka bir emekle de karşılayabiliyorsunuz. Bazen insanlar yalnızca bu fikri sevdikleri için benimle takas yapmak istiyor. Böylece ortaya sadece bir alışveriş değil, yeni bir tanışıklık ve iş ilişkisi de

çıkıyor.” şeklinde konuştu.

Takasın son dönemde yeniden daha görünür hale gelmesini ekonomik koşullarla da ilişkilendiren Alçın, “Bence insanların artık kişisel hobileri ve zevkleri için eskisi kadar bütçe ayıramaması ya da ayırmak istememesi takası popülerleştirdi. Ama bir yandan da insanlar üretmeye, kendi becerilerini kullanmaya ve kar-

şıklı olarak birbirlerine destek olmaya devam ediyor. Birinin ihtiyacı olan şeyi benim emeğim karşılayabiliyorsa, benim ihtiyacım olan şeyi de onun emeği karşılayabiliyor. Aslında oldukça basit bir denklem.” dedi.

KADIKÖY’ÜN ÜRETİM KÜLTÜRÜ TAKASI BESLİYOR

Alçın, takas fikrinin gelişmesinde Kadıköy’deki üretim ve mahalle kültürünün de etkili olduğunu söyledi. Kadıköy’de çalışmaya başladıktan sonra çevresindeki esnaf ve komşularıyla kurduğu ilişkilerin kendisi için öğretici olduğunu belirten Alçın, “Çalışıp çabaladıkça çevremdeki esnafın ve komşularımın da karşılıklı ihtiyaçlarımızı ve isteklerimizi gözeterek farklı teklifler sunduğunu gördüm. Bu beni gerçekten çok mutlu etti. Kadıköy’ün bana göre en güzel taraflarından biri de bu. Hem öğretiyor hem eğitiyor. İnsanları, üretim kültürü ve renkli yapısı böyle fikirlerin ortaya çıkmasını kolaylaştırıyor.” ifadelerini kullandı.

TAKAS ARKADAŞLIĞA DÖNÜŞÜYOR

Takas yoluyla tanıştığı bazı kişilerle kurduğu ilişkinin tek bir alışverişle sınırlı kalmadığını söyleyen Alçın, süreç içinde arkadaşlıkların ve uzun vadeli iş ilişkilerinin de oluştuğunu belirtti. Sanat üretimlerinde kullandığı bazı ham maddeleri artık bu bağlantılar üzerinden temin ettiğini söyleyen Alçın, takasın zamanla küçük bir dayanışma ağına dönüşebildiğine dikkat çekti. Alçın, “Olay sadece ‘Ben sana dövme yaptım, sen de bana bir hizmet verdin’ noktasında kalmıyor. Birbirimizin üretimine katkı sağladığımız ve zaman içinde devam eden bir iletişim ağına dönüşebiliyor. Bir dövme sanatçısı olarak benim emeğimin karşılığında başka birinin emeğini almak, onun üretimine katkı sağlarken kendi üretimimi de geliştirmeme yardımcı oluyor. Bence bunun güzel tarafı da herkesin elindeki şeyi değerlendirebilmesi. Para her zaman tek değişim aracı olmak zorunda değil. Bazen gerçekten iyi bir fikir, iyi bir iş ve karşılıklı emek de yeterli olabiliyor.” dedi.

Çatışmadan iletişime: Barış dilini öğrenmek

Müze Gazhane’de düzenlenen “Şiddetsiz İletişim” atölyesinde katılımcılar, yaratıcı drama yöntemleriyle iletişim biçimlerini ve çatışma durumlarını ele aldı

● Deniz Şimal TAŞAN

Müze Gazhane’de düzenlenen “Şiddetsiz İletişim” atölyesinde katılımcılar, iletişim biçimlerini ve çatışma durumlarını yaratıcı drama yöntemleriyle ele aldı. Yaratıcı drama eğitmeni Derya Çelik’in yürüttüğündeki üç bölümlük atölyenin son oturumu 18 Ağustos Salı akşamı gerçekleştirildi.

Marshall Rosenberg’in “Şiddetsiz İletişim” yaklaşımından yola çıkan atölyede katılımcılar, ken-

dilerini ifade etme biçimlerini sorgularken duygularını ve ihtiyaçlarını fark etmeye yönelik çalışmalar yaptı. Çelik, atölyenin amacının katılımcılara hazır çözümler vermekten çok, iletişim biçimleri üzerine düşünceleri için alan açmak olduğunu söyledi.

Müze Gazhane’de ilk kez düzenlenen atölyeye ilişkin konuşan Derya Çelik, katılımcıların ilgisinden memnun olduğunu belirtti. Çelik, “Müze Gazhane’de ilk defa uyguladık. Buranın farkındalığı yüksek ve bilinçli bir katılımcı kitlesi var. Bu kitleyle atölyenin seviyesi yükseldi, çok keyif aldım ve umarım onlar da keyif almıştır.” dedi.

Atölye serisine iki hafta önce başladıklarını belirten Çelik, şiddetsiz iletişimin daha geniş kitlelere ulaşması gerektiğini ifade etti. Çelik, “Mümkünse bu atölye serisini tekrar uygulamak istiyorum, mümkün olan her yerde. Çünkü şiddetsiz iletişimin yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyorum. Huzurlu bir toplum için barış dilini bulmak adına çok iyi bir adım. Önce kendimizden başlamak gerekiyor.” diye konuştu.

YARGI YERİNE DUYGU VE İHTİYAÇ

Çelik, atölyenin Marshall Rosenberg’in “Şiddetsiz İletişim” kitabından yola çıkılarak hazırlandığını belirtti. Şiddetsiz iletişim yaklaşımında gözlem, duygu, ihtiyaç ve rica gibi unsurların öne çıktığını söyleyen Çelik, iletişimde kullanılan yargılayıcı dilin çatışmaları büyütebildiğine dikkat çekti.

Çelik, “Hayatta hem kendimizle hem de birbirimizle çoğunlukla yargılarla konuşuyoruz. Dolayısıyla birçok iletişim engelini çatışmaya, kavgaya, hatta dünya geneline baktığımızda savaşlara dönüştürüyoruz. Aslında kendimizi, duygularımızı ve ihtiyaçlarımızı fark ettiğimizde, ‘ben’ ve ‘barış’ diliyle ifade ettiğimizde birbirimizi anlamak ve birbirimizle geçinmek mümkün.” ifadelerini kullandı.

Bireyselleşmenin giderek yaygınlaştığını söyleyen Çelik, insanların yine de bir arada yaşamak ve iletişim kurmak zorunda olduğunu

nu belirtti. Çelik, “ O bir aradalığı barış ve huzurla sürdürebilmek için şiddetsiz iletişim hem insanlara kendini ifade etmeyi hem de karşısından beklentilerini pozitif bir dille rica etmeyi öğretiyor.” diye konuştu.

“İÇİMİZDEKİ ÇOCUĞU HATIRLAMAK”

Atölyede yaratıcı drama yönteminin kullanıldığını belirten Çelik, “Atölye yaratıcı drama yöntemiyle yürütüldüğü için oyun ve etkinliklerle dolu. Birazcak içimizdeki çocuksuluğa dönmek, içimizdeki çocuğu hatırlamak önemli. Oyunlar kuruyoruz, mutlaka

canlandırma ve rol oynama tekniklerini de kullanıyorum. Burada bazı iletişim çatışmalarını oyun veya canlandırma aracılığıyla deneyimletiyorum.” dedi.

Atölyenin amacının şiddetsiz iletişimin temel yollarını öğrenmek ve bunu günlük hayatta bir iletişim dili hâline getirmek olduğunu ifade eden Çelik, “Bu dili karşılıklı olarak öğrenmek zorundayız. Bu günlerde çok ihtiyacımız var. Tek bir kişinin bilmesi sorunu çözmez. İngilizce gibi, aynı dili bilmiyorsa konuşamayız. Şiddetsiz iletişimi de karşılıklı olarak bilmek gerekiyor ki toplumda yaygınlaşsın ve barış dilini bulalım. Şiddetsiz iletişim demekten bile rahatsızım aslında, şiddeti çağırıştırıyor. Belki şefkatli iletişim veya barış dili gibi bir isim koymak lazım.” diye konuştu.

HAZIR REÇETE YERİNE FARKINDALIK

Katılımcıların birebir çözüm ve hazır öneriler talep ettiğini belirten Çelik, “Katılımcılardan birebir çözüm talebi geliyor, hemen öneri, hap gibi bir bilgi edinmek istiyorlar. Şahsen bunu yapmamaya gayret ediyorum çünkü hayatta her şeyin tek ve doğru bir yöntemi yok. Burada akla sorular düşürüyoruz. Benim amacım farkındalık sağlamak. Çünkü bu konuda farkındalığı olan, bir rahatsızlık hissedene kişi zaten düşünmeye ve bir şeyler yapmaya başlar.” dedi.

Atölyede katılımcıların ilk adımları atmasını amaçladığını ifade eden Çelik, “Kimseye ‘Bu atölyeye katıldınız ve bundan sonra hayatınızda hep şiddetsiz iletişim dilinde konuşacaksınız’ gibi bir vaadim yok. Yeter ki bu temelin ilk adımlarını atmış olalım, süreçte deneye deneye öğrenelim.” diye konuştu.

2026 ULUSLARARASI

KALAMIŞ

YAZ FESTİVALI

KONSER

EMRE ALTUĞ

30 AĞUSTOS PAZAR, 21.00

KALAMIŞ ATATÜRK PARKI ETKİNLİK ALANI

ÜCRETSİZ

Festivalde KADIKÖY BİTİRİLMİŞ

MESUT Kavutcu KADIKÖY BELEDİYESİ BAŞKANI

KADIKÖY BELEDİYESİ

Adres: Hasanpaşa Mahallesi
Sarayardı Caddesi
Khalkedon İş Merkezi No: 98
Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 348 70 60
İlan/Reklam: (216) 345 82 02
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 0107

www.gazetekadikoy.com.tr

Gazetekadıköy

Yıl: 27 / Sayı: 1355

HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE

21 - 27 AĞUSTOS 2026

BERKEN DÖNER

berkendoner@gmail.com

Gül bahçelerinde

Yaz bitmeden... Bahçelerde mis kokulu okka gülleri olurdu ya hani! Bu kokuyu hatırlamadan gül reçelinden söz edilmezdi. Ben bu sene tam da böylesi kokular içinde bir bahçede gül reçeli yedim. Beykoz'daki eski Haygazyan Ermeni Okulu'nun bahçesinde, Digin Hermans Çiçekler'in güllerinden. İki dilim ekmeği kızartıp, önce tereyağı, sonra gül reçeli... Çaylar fincan fincan, kahvenin telvesi sâdeydi. 2026 yazının Beykoz bahçeleri ne güzeldi...

Bana bu gül reçeli sevgisi önce anneannemden, sonra Refik Halid Bey'den geçmiş... Şikemperver yazarımız Refik Halid, her şeyin en güzelini bildiği gibi reçelin de hasını bilir. "Koyu lal gül reçelinin, baygın pembe çiğleğin uçuk kızıl renklerine dalıp ne gurublar, ne tulu'lar, ne renkli alemler seyredir, ne rayihalı ve tatlı alemlerde dolaşırdım!" (2015:362). . Bir başka İstanbullu yazar, Münevver Ayaşlı da reçel severlerden. Öyle ki, Süleymani-

ye konaklarından birinde, çay saatine davetli olduğu günü; ev sahibi hanımefendinin ikrâm ettiği kızarmış ekmeğe ve vişne reçelinin tadını heyecanla anlatır. Gül reçeli mevsimi şimdilerde yerini vişne reçeline bıraktı. Reçelden tatlı mı olurmuş demeyin! İstanbullu'nun ikrâm etmeye değer gördüğü tatların zamanın süzgecinden geçtiğini unutmayalım. Reçelin başrolde olduğu Roş Aşana bayramı da ilk aklıma gelenlerden. Öyle ya, Roş Aşana bayramında eş-dost ve akraba ziyaretlerinde elma reçeli ikrâmı gelenekseldir.

Reçel ikrâmı İstanbul'da nasıl yerleşik bir kültürse "çevirme tatlısı" ya da o zamanlar daha yaygın ismiyle "lohuk" da bu kültürün bir parçası. Burhan Felek, anılarında çevirme tatlısını da anlatır: "Bizde misafir gelince iyi ailelerde bir tatlı çıkarırlardı. Bu tatlının adı Osmanlı devrinde 'lohuk' dedikimiz, şekerciler nezdinde

'çevirme' denilen beyaz sakızlı ve bergamotlu macun idi." Ana malzemesi şeker, su ve limondan ibaret bu tatlının püf noktası sabırla, bıkmadan uzun müddet aynı yöne "çevirmek". Yapan kişinin hayal gücü ölçüsünde bergamot, kaymak, vanilya, damla sakızı hatta şimdilerde çikolata ile bile zenginleştiriliyor. Malzemeler bütünüyle eriyip şurupla özdeşleştiğinde, tatlı cam bir kavanoza alınıp, buzdolabında dinlenmeye bırakılır. "İstanbul evleri"nde çevirme tatlısı hâlâ yapılıp, ikrâm ediliyor. Yahudilerin "şarope blanco" tatlısı bire bir aynı olmasa da içeriği ve sunumu ile benzeşiyor. Bu nedenle çevirme, beyaz tatlı ya da lohuk, nasıl adlandırılacak adlandırılacak Rum, Ermeni, Yahudi mutfaklarına özgü bir ikrâm gibi algılanıyor. Oysa ki bir vakitler her İstanbullu'nun evinde görmek mümkün. Sâmiha Ayverdi'nin anıları bu anlamda değerlidir: "(Gelen misafirin)İtibârına göre götürülüp münâsib bir yere oturtuluşu, sıra ile lohuk ve kahve ikrâmı düşünlerin en göz önünde âdetlerinden idi (Sâmiha Ayverdi, İEK). Sâmiha Ayverdi'nin anlatısında lohuk ikrâm edilen yer bir Şehzadebaşı konağıdır. Balikhâne Nazırı Ahmet Cemaleddin Saraçoğlu'nun "Eski İstanbul'dan Hatıralar" kitabında lohuk bu kez iftar sofralarının tatları arasında görünür. Nâzır hazretleri "Bu orta halli bir ailenin iftar sofrasıdır" diyerek iftari-

yelikleri saymaya başlar: "Türlü türlü reçeller, vişne, kayısı, çiçek, hünnap, portakal, incir, ceviz reçellerinden tutun da, bugün adlarını bile unuttuğumuz sakızlı, kaymaklı "lohuk"lar". İftar sonrasında lohuka rastlayacağımı hiç düşünmedim! Süheyl Ünver önderliğinde yapılan Eyüp Sultan ziyaretlerinin birinde, bir kabinde nakşedilmiş lohuk kabını anlatılır: "Bir kabir taşında buhurdanlık veya potaya benzeyen bir oyma kap gördük. Bu kaplarda sulucu bir tatlı ikrâm edilirmiş. Tatlının ismi lohuk". Madem ki esasında imparatorluk dönemi İstanbul'unun her evinde yapılan bir tatlı dedik, "altın şehir" Üsküdar'dan da örnek vermeden olur mu? Ahmet Yüksel Özemre, Üsküdar konaklarında yapılan lohuk ikrâmını anlattıktan sonra tanım da yapar: "Şeker

ve limonla imal edilen, şeffaf olmayan bir çeşit macun" (2007:35). Konakları, köşkerleri andık da "sıradan" bir yerde bu tatlıya rastlanmaz mıydı? Rivayet olur ki Can Yücel, bir Kınalıada kahvesinde yapılan lohuk ikrâmından sonra bu şiiri yazmış

Dostum Samaripa'a Mektup:
"sevgili dostum
öyle göreceğim geldi ki seni
burnumda tütüyorsun...
ha, onu soracaktım
sen hiç lohuk yedin mi?
ben ki tatlı sevmem
nefis bir şey"

Şüphesiz ki bir Ada kahvesinde hemen her şey daha kalender bir görünür. Lohuk hariç değil!

Kaynakça:

- "https://siirantolojim.wordpress.com/2016/03/25/suheyl-unver-hocanin-lale-motifli-mektubunun-izinden/"
- Ayaşlı, Münevver (2014) Dersaadet. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Ayverdi, Sâmiha (2015) İbrahim Efendi Konağı. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Balikhane Nazırı Ali Rıza Bey (2001) Eski Zamanlarda İstanbul Hayatı (Haz. Ali Şükrü
- Çoruk) İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Karay, Refik Halid (2015) Mutfak Zevkinin Son Günleri. İstanbul: İnkılâp Yayınevi.
- Süheyl Ünver önderliğindeki Eyüp Sultan gezisinden tanıklık

120 yıllık tarih canlanıyor

İstanbul'un kültürel hafızasının simgelerinden olan tarihi Büyükada Rum Yetimhanesi, restore edilecek.

● Gökçe UYGUN

19. yüzyılda yapılan, çeyrek asrı aşkındır atıl halde duran Büyükada Rum Yetimhanesi (Prinkipo Palas), uluslararası bir iş birliğiyle yenilenecek. Restorasyona ilişkin anlaşma, 15 Haziran 2026 tarihinde İstanbul Rum Patrikhanesi'nde düzenlenen; Patrik Bartholomeos, Avustralya Başepiskoposu Makarios Griniezakis, Bilgili Holding Yönetim Kurulu Başkanı Serdar Bilgili ve Yönetim Kurulu Üyeleri, ENSOFİ S.A.'yı temsilen Yönetici Mimar ve UNESCO İyi Niyet Elçisi Costantza Şbokou-Constantakopoulou ile Büyükada Yetimhane Binası Restorasyon Kurulu Koordinatörü Laki Vingas'ın katıldığı törenle imzalandı.

Proje; yapının mülkiyetine sahip olan İstanbul Rum Patrikhanesi, Türkiye'nin önde gelen yatırım şirketlerinden Bilgili Holding ve Yunanistan merkezli, sürdürülebilir turizm ve gayrimenkul geliştirmede öncü bir grup olan ENSOFİ Holding'in katılımıyla hayata geçirilecek.

YENİ İŞLEVİ HENÜZ BELLİ DEĞİL

Laki Vingas, Agos gazetesinde verdiği röportajda, "Büyükada Rum Yetimhanesi, Türk şirketi Bilgili Holding ve Yunanistan merkezli, sürdürülebilir turizm ve gayrimenkul geliştirme şirketi ENSOFİ Holding'e restorasyon karşılığı uzun süreli kiralama modeliyle kullanıma tahsis edildi. Bu şirketlerin deneyimlerine güveniyoruz. Ayrıca Yunan ve Türk şirketlerinin birlikte çalışıyor olmasını, vizyonlarını birleştirmesini de önemli buluyoruz." dedi.

Yapının mevcut hâli korunarak mı yenileneceği yoksa tamamen yıkılarak yeniden mi yapılacağına Kültür Bakanlığı'nın karar vereceğini belirten Vingas, yapıya verilecek yeni işlev konusunda da şunları söyledi: "Çok uzun bir yol var önümüzde. Hangi fonksiyonun nasıl verileceğine, imalatı ve işletmesine dair yol haritasının muhatapları şirketler. Biz onlara güveniyoruz. Bizim başından beri çok hassas olduğumuz taleplerimizden biri, Yetimhane'nin filantropik (insan sevgisine dayanan, hayırsever ve kamu yararını gözetken) hizmetini, toplumun sosyal ve kültürel yapısını yansıtacak daimi bir mekânın

ve sergisinin var olması. Bu hassasiyetimizi muhataplarımız da kabul etti. Herkesin ziyaret edebileceği bir mekân olacak.

ONAY 4 SENE ÖNCE VERİLMİŞTİ

2022 yılında konuya ilişkin gazetemizde yaptığımız haberde, Büyükada Rum Yetimhanesi'nin müstemilatı olan okul binasına Anıtlar Kurulu tarafından restorasyon onayı verildiğini yazmıştık. Restorasyon Projesi Koordinatörü Laki Vingas gazetemize yaptığı açıklamada, "Bu süreç büyük bir eşikti bizim için. 57 sene öylece duran bir binayı son 2 senedir çevremizin, bilim kurulumuzun, hocalarımızın, mimarların, yerel kurumların, Kültür Bakanlığı'nın ve kişilerin desteğiyle adım adım ilerlettik. Bu karar bizi mutlu etti. Hocalardan bir bilim kurulu oluşturduk. Bu aşamadan sonra finans kaynaklarına yöneleceğiz. Diliyoruz ki uygulamalar yıl sonu itibarıyla başlamış olur. En büyük arzumuz çevreye duyarlı bir bina yapmak. Hem kültüre hem mimariye sahip çıkmak." demişti. Vingas, "Restorasyonun uygulama süreci için teklif dosyası hazırlanacak. Bu süreç uzun, birkaç haftada tamamlamak mümkün değil, aylarca sürececek olan bir şey. Biz diliyoruz ki bu süreci en kısa zamanda tamamlayalım. Tahmin ediyorum ki ciddi bir şekilde finans kaynakları temin edilirse ve yoğun şekilde işi yapacak şirket tecrübeli ise bir buçuk senede tamamlanır" ifadelerini kullanmıştı.

19. YÜZYILIN EN BÜYÜĞÜ

Büyükada'nın en güzel yeri sayılan Hristos/İsa Tepesi'nde bulunan, inşaatı tamamlandığında dünyanın en büyük ahşap binası unvanını taşıyan bu yapı, dünyaca ünlü Fransız Mimar Alexander Vallaury tarafından 1898'de tasarlandı. "Prinkipo Palas" adı altında Avrupa aristokrasisinin varlıklı mensupları için

otel olarak işletilmek üzere inşa edildi. Şark Ekspresi'nin işletmesini yürüten Wagons-Lits adlı şirket burayı trenle İstanbul'a gelecek turistler için otel olarak kullanmak istiyordu. Ancak dönemin Osmanlı yönetimi otel ruhsatı vermedi. Bunun üzerine 1900'lerin başında Osmanlı finans dünyasının önde gelen, nüfuzlu Rum banker ailelerinden Zarifopouloslara mensup Eleni Zarifi tarafından satın alındı. Yetimhane olması koşuluyla Fener Rum Patrikhanesi'ne bağışladı. Yedikule'deki Balıklı Rum Hastanesi bünyesinde bulunan Rum Yetimhanesi 1902 yılında bu binaya taşındı. 60 sene boyunca binlerce Rum çocuğuna barınma ve eğitim imkânı sağladı. 1964'te Türkiye ile Yunanistan arasındaki siyasi gerilimin de etkisiyle yetimhane aniden kapatıldı; çocuklar farklı kurumlara gönderildi. Takip eden senelerde mülkiyeti uzun bir hukuk sürecinden sonra, 2010'da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının ardından Fener Rum Patrikhanesi'ne iade edildi. 5 katlı ve 206 odalı yapı, 2018 yılında Avrupa Nostra tarafından "Avrupa'nın Tehlike Altındaki 12 Kültürel Mirası" listesine alındı.

ADA'DA YETİMHA NE SERGİSİ

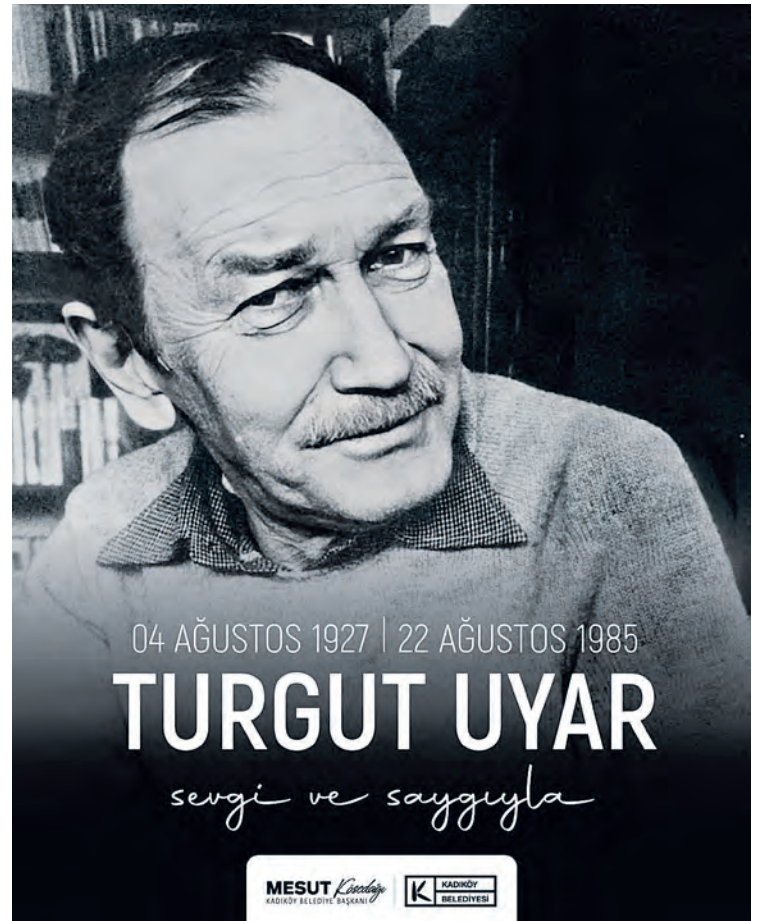
"Büyükada Rum Yetimhanesi Arşiv Projesi: Çoğulcu Hafıza, Sosyal Tarih, Kültürel Miras" hayata geçirildi. Fener Rum Patrikhanesi Avlusunda Aya Yorgi Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı (RUMVAKFI) koordinasyonunda yürütülen proje; Avrupa Birliği fonu ve Hrانت Dink Vakfı Sivil Toplumu Güçlendirme 2025-2027 Hibe Programı desteğiyle yapılıyor. Mart 2026-Eylül 2027 tarihleri arasında 18 ay sürecektir. Seda Naniç, Elif Kevser Özer ve İlay Romain Örs görev alıyor. Araştırmacılar, 1964'te kapatılan yetimhanenin öğrenci, personel ve ailelerinin deneyimlerini dijital arşivde toplayacak. İstanbul, Atina

Fotoğraf: Murat GERMEN, 2018

Solda: Yetimhanedeki harap piyano. Sağda: Piyano sergisi.

ve dünyanın dört bir yanındaki diasporaya dağılmış materyalleri bir araya getirmeyi amaçlayan çalışmada; kamuya açık bir web sitesi, belgesel film ve podcast serisiyle geniş kitlelere ulaştırılacak. Projenin ilham kaynağı olan Büyükada Rum Yetimhanesi Sergisi ise 22 Mayıs'tan itibaren Adalar Müzesi'nde ziyaretçilerini ağırlamaya başladı. Deniz Koç Çelliker'in küratörlüğünü ve tasarımını üstlendiği serginin içerikleri Doç. Dr. Yaşar Tolga Cora ve Derya Koç tarafından düzenlendi. En az bir yıl sürmesi planlanan bu program, yalnızca bir sergiden ibaret değil, bir yapının, bir hafızanın ve bir geleceğin birlikte düşünülmesine davet niteliği taşıyor.

04 AĞUSTOS 1927 | 22 AĞUSTOS 1985
TURGUT UYAR
sergi ve saygıyla

MESUT Kızıldağ
KADIKÖY YEREL GAZETESİ

KADIKÖY
YEREL GAZETESİ